Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України №73 (573) П'ятниця, 23 квітня 1993 року Ціна 15 крб.

ВІЗИТ МОЛДОВСЬКИХ ПАРЛАМЕНТАРІЇВ

Учора до столиці України з дводенним офіційним візитом прибула парламентська делегація Республіки Молдова на чолі з Головою Парламенту РМ Петру Лучінскі.

У Київському аеропорту гостей зустрічали перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Дурдинець, голови постійних комісій Верховної Ради Дмитро Павличко і Микола Шульга, заступник міністра закордонних справ Борис Тарасюк.

Того ж дня молдовські парламентарії мали бесіду з Головою Верховної Ради України Іваном Плющем, відвідали зал засідань нашого парламенту. Керівник делегації Петру Лучінскі виступив перед українськими депутатами. Докладніше про візит молдовських парламентаріїв читайте в наступному номері.

ПРИПИНИТИ БЕЗГЛУЗДЯ

ООН. (Укрінформ). Перед людством стоїть реальна загроза розширення географічних кордонів конфлікту в Боснії і Герцеговині далеко за її межі з можливим охопленням інших країн і навіть груп країн. Безглузде продовження бойових дій загрожує стабільності у Європі, підриває історичну можливість побудови міцної структури безпеки в світі після закінчення «холодної війни». Про це заявив постійний представник України при ООН Віктор Батюк, виступаючи у Раді Безпеки ООН.

Позиція України щодо вирішення конфліктної ситуації в регіоні полягає в тому, продовжував він, що мир має бути встановлений на основі принципів поваги політичної незалежності і суверенітету визнаної міжнародним співтовариством держави Боснія і Герцеговина; невтручання в її внутрішні справи; поваги всіх сусідніх держав до її територіальної цілісності; суворого дотримання всіма конфліктуючими сторонами прав людини і прав національних меншин; врегулювання спорів між етнічними групами шляхом мирних переговорів, політичними засобами; неприпустимості територіальних змін в результаті застосування сили.

Вручено вірчі грамоти

Учора у Маріїнському палаці Президент України Леонід Кравчук прийняв вірчі грамоти Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Індонезія в Україні за сумісництвом Джанвара Мараха Джані та Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Зімбабве за сумісництвом Мішека Юліуса Мпанде Сібанди.

Після закінчення офіційної церемонії відбулися бесіди глави Української держави з кожним із глав дипломатичних місій. Йшлося про перспективи розвитку відносин між Україною й Індонезією та Україною й Зімбабве. Сторони висловили сподівання, що вони розвиватимуться на основі довіри і взаємовигідного співробітництва.

ШИК... ШОК... ПШИК...

Після позачергового надзвичайного, а взагалі-то традиційного підвищення цін на споживчому ринку, яке обіцяло зростання зарплати до рівня, що дозволяв би шиконути, середньостатистичного жителя України очікував шок. Багатоликий, матірний, валідольний...

Тож тим, кого ви бачите на знімках, так і не судилося шиконути, а переживши 15 квітня цього року, вони навіть змарніли, схуднули, знітились. На запитання, як справи, відказують: «Пшик».

Стас СТАТИСТ.

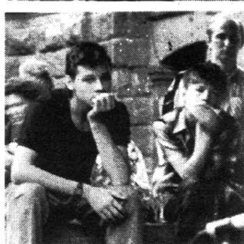

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА, Івана ТИТАРЕНКА, Андрія КОТЛЯРЧУКА.

ХАЙ НЕ ПІДВЕРНЕТЬСЯ НОГА БІГУНА

Про тих, хто гарно ходив, казали: що не крок, то руб двадцять. Нині крок — вже тища двісті. Хочеш більше — перебирай ногами. Бо це треба не лише тобі. Тих, хто набігався й находився — куди більше, ніж нормальних пенсій у держави, котра збила ноги на шляху у світле майбутнє. Звісно, щось десь робиться. Скажімо, у кіровоградському колгоспі «Зоря» кожному пенсіонерові дають порося — але за певну кількість виходо-днів. Це ніби компромісний варіант старої притчі: Магомет і гора помалу йдуть навстріч одне одному. Але стає на ноги й ще одна сила. Ось маємо втішну звістку з Полтавщини: голова тамтешньої асоціації фермерів А.Богомолов роздав пенсіонерам 5 тонн пшениці. А фермери Б.Кияшко та В.Ремньов виділили для півсотні самотніх людей по 5 кілограмів цукру.

Читайте в номері

6

Круглий стіл «Голосу України»

Реалізувати можна тільки ту політику, яка потрібна людям.

Тести для школярів

У перекладі з англійської «тест» означає «випробування». Це випробування прийшло в школи — поки що на випускні іспити, в порядку експерименту. І щоб хоч якось допомогти його учасникам, ми сьогодні, на численні прохання читачів, передруковуємо з газети «Освіта» зразки тестів з окремих предметів.

10 — 14

БАТЬКИ І УКРАЇНА ВТРАТИЛИ СИНА

Президент України Л.М.Кравчук висловив співчуття Валентині Анатоліївні Герман та Івану Івановичу Власенку — батькам рядового О.І.Власенка, який загинув при виконанні військового обов'язку у складі українського батальйону миротворчих сил ООН в Югославії.

У телеграмі, зокрема, говориться:

З глибоким сумом одержав звістку про трагічну загибель Вашого сина — рядового ВЛАСЕНКА Олександра Івановича при виконанні ним військового обов'язку у складі українського батальйону миротворчих сил ООН на югославській землі.

Висловлюю Вам, а також усім рідним та близьким своє глибоке співчуття у зв'язку з тяжкою втратою.

У короткому, але яскравому і мужньому житті Вашого сина, мов у дзеркалі, відбилася щедра, миролюбна душа нашого народу, який навіть у тяжкі для самого себе хвилини простягає дружню руку допомоги і миру іншим народам.

Я розумію, що неможливо словами загоїти біль цієї втрати. Ми завжди пам'ятатимемо Вашого сина — чудового українського хлопця з древньої чернігівської землі, який так любив людей, що не пошкодував для них свого власного життя.

З глибокою повагою
ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ Л.КРАВЧУК.

У наступному випуску

«МИ ПРИЙШЛИ НЕ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗДАВАТИСЯ»

Діалог головного редактора «Голосу України» Сергія Правденка з Прем'єр-міністром України Леонідом Кучмою.

Парламентська хроніка

ПОДБАЄМО ПРО ЧУЖИХ. А СВОЇМ ЯК БУТИ?

Денне і вечірнє засідання 21 квітня

Ще й досі в Україні немає жодного законодавчого акта, який регламентував би правовий статус біженців. Тому саме це упущення вирішили виправити депутати під час денного засідання. Проект Закону про біженців викликав гарячу, але конструктивну дискусію серед парламентаріїв. І це закономірно, адже Україна сьогодні утримує 17700 біженців, на що виділено чималі кошти. Водночас, як підкреслив один з виступаючих, міграційна політика всіх цивілізованих держав спрямована на захист своїх громадян. Тому питання статусу біженця, кому його надавати стало, по суті, головним. На думку народного депутата Бандурки, передусім необхідно дати чітке юридичне визначення цього поняття. Бо сьогодні, наприклад, чимало є таких, хто втік зі своєї країни до нас, щоб уникнути призову в армію, або залишив дружину з дітьми і ухиляється від сплачування аліментів, тисячі в'єтнамців, афганців, арабів перебувають в Україні, не маючи для цього ніяких законних підстав, порушуючи при цьому закони. Однак через відсутність відповідних нормативних актів та брак коштів їх неможливо вислати за межі України.

Народний депутат Сметанін підкреслив, що даний закон необхідно приймати у пакеті з іншими: про міграцію, про виїзд і в'їзд, про статус осіб без громадянства. Бо тільки у такому випадку можна буде уникнути розбіжностей при його трактуванні.

Проект схвалено у першому читанні, постійним комісіям Верховної Ради спільно з Кабінетом міністрів запропоновано прискорити розробку інших законодавчих актів, що стосуються даної проблеми, і винести їх на обговорення парламенту.

Потім народні депутати розглянули у другому читанні й схвалили Закон про порядок одержання згоди Ради народних депутатів на притягнення депутатів до відповідальності.

Під час обговорення проекту Закону про постійні комісії Верховної Ради найбільше часу було відведено питанню діяльності тих депутатів, які знаходяться на постійній роботі в комісіях. Зокрема, було навіть запропоновано табелювати їх виходи на роботу, бо інакше, на думку окремих парламентаріїв, що виступали, їх неможливо змусити брати участь у засіданнях комісій. Чимало суперечок виникло також навколо питання про чисельність комісій. Проте істина не завжди народжується в ході дискусій. Саме так сталося й цього разу. Проект законодавчого документа вирішено відправити на третє доопрацювання.

Щодо змін у складі постійних комісій, то на пропозицію головуючого дане питання знято з порядку денного і відправлено на доопрацювання. Далі, згідно з регламентом, депутати приступили до обговорення «різного».

Як і належить, воно було різним. Важливу проблему порушив у своєму виступі депутат Черненко:

Хто встановив шалений курс купона щодо долара? Невже держава, яка себе поважає, може дозволити використання кількох іноземних валют на своїй території? У світовій практиці я такого ще не зустрічав. Нині в Україні можна купувати за долари, німецькі марки, рублі, купони. Причому обмін в основному здійснюється на «чорному ринку». Це просто грошова вакханалія. Ніякого звіту! Ніякого контролю! Спеціально створюються валютні магазини, щоб витягати ці долари, як правило, «одержані» за махінації та іншу подібну «роботу». Я хотів би одержати офіційну відповідь від Національного банку України.

Степан Пушик і цього разу був вірним своїй традиції,— говорив про видавництва:

На розкішно виданих альбомах ми можемо робити свою політику. Час уже нарешті побачити, що політичне вікно дуже вузьке, якщо через нього тільки просити бензин чи ковбасу, а нічого не показувати свого.

Світлана Остроущенко від імені «усіх чесних людей, не уражених отрутою націоналізму», дала відсіч «якомусь» гумористу Євгену Дударю за сумнівної якості гумореску на її адресу.

«Уражений отрутою націоналізму» В'ячеслав Чорновіл оголосив заяву Народного Руху України з приводу терористичних актів проти представників демократичних сил.

* * *

22 квітня на ранковому закритому пленарному засіданні Верховна Рада України продовжувала обговорення проекту Воєнної доктрини України.

Людмила КОХАНЕЦЬ, Василь ТУГЛУК.

Гарантовано, завізовано, відкликано, або Знову двійка

22 квітня відбулося закрите засідання ВР Криму

Як стало відомо із достовірних джерел, на ньому голова ВР Криму М. Багров порушив питання про звернення до ВР Криму заступника голови ВР РФ Валентина Агафонова від імені ВР Російської Федерації. У зверненні, зокрема, йдеться про те, що «Росія може виступити гарантом під час проведення референдуму в Криму з питання державної незалежності». Багров повідомив, що у зв'язку з даним зверненням вчора телефонував Агафонову перший заступник Голови ВР України Василь Дурдинець. Учора ж відбулася телефонна розмова Багрова з Агафоновим. Агафонов, за словами Багрова, сказав, що його підвели, що йому кілька разів давали завізований документ (ким — не сказав), і врешті-решт він його підписав. М. Багров зачитав текст щойно отриманої телеграми від Агафонова: «Текст, надрукований на бланку ВР РФ за моїм підписом, відкликаю».

На засіданні також обговорювалося питання про незадовільне відвідування народними депутатами пленарних засідань.

Олександр ПІЛАТ.

Комерційні банки будуть «розкуркулювати»

21 квітня відбулося засідання Кабінету міністрів України, на якому було прийнято ряд декретів. Після його завершення із журналістами зустрівся перший заступник міністра фінансів України Микола Сивульський. Отже, уряд прийняв такі декрети:

Про забезпечення єдності вимірювання в країні. Необхідність цього декрету зумовлена тим, що постанова Ради міністрів від 1983 року застаріла і не відповідає світовим стандартам. Тож тепер виробникам пропонується дотримуватися норм міжнародної системи. Цим декретом передбачена також відповідальність за їх порушення.

Про внесення змін до декрету Кабінету міністрів України від 21 січня 1993 року «Про тимчасовий порядок визначення переліку підприємств, що займають монопольне становище на ринку». Як відомо, цей перелік мав бути визначений до 1 березня, та оскільки цього не зроблено, термін складання переліку перенесено до 3 травня 1993 року.

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про банки і банківську діяльність». За словами Миколи Сивульського, ці зміни полягають в тому, що якщо раніше за Законом не банківським структурам не заборонялося займатися банківською діяльністю, то тепер протягом місяця вони мають її припинити. Зміни торкнулися й комерційних банків. На думку Миколи Сивульського, комерційні банки отримують сьогодні надто великі прибутки. Скажімо, рівень рентабельності у промисловості у 1992 році становив 34,2 відсотка, тоді як в той же час рівень рентабельності комерційних банків сягав 367,5 відсотка. Отже, за цим декретом на комерційні банки накладається ряд обмежень: їм не забороняється створювати інші юридичні особи, але гроші комерційних банків у їх статутних фондах не повинні перевищувати 10 відсотків, у нерухомість дозволяється вкладати також не більше 10 відсотків від статутного фонду тощо.

Про внесення змін і доповнень до декрету Кабінету міністрів України «Про оплату праці». Цим декретом передбачено, що держава має право регулювати фонди споживання орендних підприємств, заснованих на державній власності.

Про внесення доповнень до Закону України «Про єдиний митний тариф». За декретом звільнення від сплати мита та продажу валюти на валютній біржі може надаватися лише постановою Кабінету міністрів України.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Чорнобиль

Політика чи атом — що шкідливіше

З ініціативи Комісії Верховної Ради з питань розвитку базових галузей народного господарства на Чорнобильській АЕС відбулася прес-конференція керівництва цієї станції.

Генеральний директор АЕС М. Сорокін акцентував увагу журналістів на тих вигодах, що маємо від енергоблоків, котрі працюють на Чорнобильській АЕС. Кожен з них дає можливість щороку економити два мільйони тонн органічного палива, двома блоками станція здатна щороку виробляти електроенергії на суму понад півмільярда доларів. Та від цих блоків користь не лише в отриманні енергії. В реакторах здійснюють так зване радіаційне легування кремнію. **Він потрібен у радіоелектроніці, електротехніці тощо. Саме на ЧАЕС торік вироблено три чверті кількості всього надчистого кремнію, який отримали на АЕС колишнього Союзу.**

Торкнувся М. Сорокін і проблем безпеки ЧАЕС. Після аварії на підвищення безпеки витрачено 270 мільйонів карбованців (у цінах 1984 року). І сьогодні безпека чорнобильських реакторів за деякими показниками вища, ніж російських РБМК.

Радіаційні викиди блоків не перевищують і п'ятої частини нормативних обмежень і рік у рік меншають. Останнім часом зменшується і середня доза опромінення персоналу АЕС. Ураховуючи особливі умови експлуатації станції, вже давно організовано спеціальний санітарно-пропускний режим, який охоплює шість бар'єрів дозиметричного контролю.

Щодо побоювань про шкідливий вплив ЧАЕС на радіоекологічний стан в Україні, то директор атомної станції нагадав: у басейні Дніпра неподалік українського кордону розташовані чотири реактори РБМК на Курській АЕС (споруджують ще й п'ятий) і три — на Смоленській. Порівняно недалеко — в Литві — ще два реактори такого ж типу, але більшої потужності. Тож вплив двох чорнобильських блоків аж ніяк не можна вважати визначальним для України, навіть якщо реактори типу РБМК і вважати небезпечними.

М. Сорокін висловив подив усіх атомників з того приводу, що, приймаючи рішення про зупинення ЧАЕС, чомусь не кажуть про економічні наслідки. А вони очевидні. Приміром, коли після інциденту на ЛАЕС для заміни застарілих вузлів перший блок зупинили на дев'ять, а третій на шість місяців, було витрачено мільярд карбованців. Ці витрати окуплено за місяць роботи станції.

Щоб дізнатися про економічні наслідки виведення ЧАЕС із експлуатації, адміністрація АЕС замовила їх вивчення Київському інституту «Енергопроект». За його оцінкою, для відшкодування втрат, пов'язаних із зупиненням блоків, потрібно вісім мільярдів карбованців (у цінах 1982 року), а національний доход зменшиться на 11,5 мільярда карбованців (у цінах 1984 року).

Щоправда, є й інший документ, у якому Європейський банк реконструкції і розвитку стверджує, що Україна може обійтися без Чорнобильської АЕС. Тому що, мовляв, спад виробництва триватиме аж до 2005 року. Але в тому ж документі записано, що Україна потребуватиме 300 мільйонів доларів щороку для закупівлі за кордоном органічного палива. Дехто вважає такі висновки екологічною диверсією, оскільки Україна недоодержить ліків, медичного устаткування тощо.

Проте ще на початку прес-конференції М. Сорокін нагадав, що чорнобильські реактори за проектом можуть працювати 30 років. Це — якщо замінити дещо з їхньої конструкційної начинки, а саме — канали, в які завантажують ядерне паливо. Якщо цього не робити, реактори можуть працювати 20 років, тобто перший — до 1997 року, третій — до 2001.

Та хоч би якої думки були атомники, долю блоків визначають інші: за рішенням парламенту цей рік у роботі ЧАЕС — останній. Тому, за словами директора, одне з основних сьогоднішніх завдань на ЧАЕС — забезпечити зупинку станції. Хоча за п'ять років до зняття АЕС з експлуатації має бути розроблений проект, на атомній станції недавно отримали лише концепцію і програму. Але технічно ми, сказав М. Сорокін, у цьому році будемо готові до робіт із зупинення блоків. Щодо соціального захисту працівників станції, то є проект програми зайнятості персоналу. Однак це документ, який лише показує, що цю проблему розв'язати неможливо...

Журналістам також повідомили, що на «саркофазі» з 750 квадратних метрів нещільностей понад 260 загерметизовано. Це помітно і зовні — дах «саркофага» вкрили жовті смуги.

Щодо другого енергоблоку, про який уже півтора року повідомляють, що він «перебуває у стані зняття з експлуатації», то 31 березня Держатомнагляд України дав дозвіл на вивантаження з реактора ядерного палива. Що й почали робити.

Олексій БРЕУС.

ХТО ТВОРИТЬ УКРАЇНСЬКУ ПОЛІТИКУ

Фонд підтримки економічних реформ України та Науково-аналітична фірма ЕКСОР провели наприкінці березня експертизу політичної «ваги» державних, партійних та громадських діячів України. До списку внесли 142 прізвища — це вищі службові особи держави, члени Президії та голови комісій Верховної Ради, члени Кабінету міністрів, радники Президента, керівники республіканських органів, ряд відомих місцевих діячів, лідери політичних партій, громадських об'єднань та рухів.

Рівень їх впливовості та популярності визначали 50 незалежних експертів з керівників та політичних оглядачів провідних засобів масової інформації, політологи науково-дослідних закладів та вузів.

Рівень впливовості та популярності політиків оцінювали за 10-бальною шкалою, в якій оцінка 10 відповідає найвищому рівню, 9 — дуже високому, 7 — значному, 6 — вищому від середнього, 5 — середньому, 4 — нижчому від середнього, 3 — посередньому, 2 — низькому, 1 — дуже низькому, нульова оцінка означала відсутність впливу.

Склад експертів, а також загальноприйняті в міжнародній політологічній практиці критерії оцінки, якими вони керувалися, дають підстави для висновку про досить високу об'єктивність отриманих результатів.

Далі подаємо результати оцінки рейтингу політичних діячів України, намагаючись, у межах газетної публікації, звернути увагу читача бодай на деякі особливості.

У таблиці І представлені 100 лідерів нашого суспільства, розміщені за рівнем впливовості. Для порівняння в тій же таблиці подано й оцінки їх популярності.

Звертає на себе увагу те, що рівень впливовості жодного із ста лідерів нашого суспільства не оцінено як найвищий (10 балів) чи дуже високий (9 балів), лише Президент України одержав оцінку вищу за 8 балів, що визначає високий рівень впливовості, Прем'єр-міністрові не вистачило для такого рівня 0,02 бала, а Голові Верховної Ради — 0,81 бала. Обидва вони — над рискою, що означає значний рівень впливовості, — 7 балів.

Далі йдуть чотири державні діячі — два віце-прем'єри і два міністри, які одержали більш як 6 балів і рівень впливовості яких за цією оцінкою вищий від середнього.

Вище відмітки 5 балів (середній рівень впливовості) розмістилися іще 19 діячів. Серед них — два заступники Голови Верховної Ради, віце-прем'єр і кілька міністрів та інших державних службових осіб.

Надто слабо представлене серед найбільш впливових діячів безпосереднє президентське оточення (радники Президента О. Ємець і О. Ємельянов посіли відповідно 25-е і 26-е місця).

З громадських діячів серед найвпливовіших лише два: керівник НРУ В. Чорновіл (загальне 13-е місце) та один з лідерів підприємницького руху В. Бабич (загальне 23-е місце і 7-е — у сфері економічної політики), рейтинг якого різко підвищився у зв'язку з його активними виступами на захист недержавного сектора економіки.

Отже, рівень впливовості 74 із 100 провідних державних, політичних і громадських діячів оцінено як нижчий від середнього або й посередній.

Взагалі верхня частина таблиць відображає фактичний поділ державної влади. Державні діячі розмістилися в ній майже за штатно-посадовим розкладом. Винятком становить лише віце-прем'єр-міністр В. Пинзеник, який за рівнем впливовості у першій таблиці посів 4-е місце після найвищих керівників держави, а у сфері економічної політики обійшов навіть Президента України. Це якоюсь мірою відбиває нинішній стан речей, адже згаданий діяч (в усякому разі так здається людям) і творить декрети, і пояснює їх, і відстоює.

Звертає на себе увагу невисока впливовість лідерів політичних партій. М. Горинь (УРП) займає 27-е місце, В. Яворівський (ДемПУ) — 32-е, недавній лідер «Нової України» В. Філенко — 34-е, О. Мороз (СПУ) — 59-е і т. ін. А такі партійні лідери, як С. Хмара (УКРП), С. Плачинда (УСДП), В. Ландик (Партія праці), взагалі не потрапили до сотні.

Коли зіставимо оцінки впливовості та популярності, матимемо дві групи політиків. Першу з них становлять фігури, у яких рівень популярності помітно вищий від рівня впливовості, — В. Чорновіл, М. Горинь, С. Головатий, В. Яворівський, Л. Лук'яненко, І. Драч, Д. Павличко, Б. Олійник. За бажання читач сам доповнить цей список, аналізуючи таблицю І, і помітить, що це буде група діячів першої хвилі політичного піднесення в Україні.

Другу групу становлять політики, чия впливовість значно вища від популярності. Це І. Герц, В. Євтухов, Ю. Іоффе, В. Антонов, Г. П'ятаченко, В. Ющенко та інші — тобто ті, які вийшли з глибин економічної сфери і зайняли в ній провідні позиції.

25 провідних діячів, що справляють найбільший вплив на формування національної економічної політики, представлені в таблиці II. Природно, що до цього списку потрапили всі віце-прем'єри, крім М. Жулинського, а також міністри машинобудування, ВПК і конверсії, зовнішніх економічних зв'язків, фінансів, транспорту, керівники Національного банку та Фонду державного майна. З партійних лідерів сюди увійшов лише керівник Ліберально-демократичної партії І. Меркулов.

Цікаво, що оцінка В. Ланового дещо вища від оцінки І. Юхновського, який ще зовсім недавно займав пост першого віце-прем'єра. Досить високо оцінено вплив на економічну сферу Б. Патона та І. Салія.

До речі, оцінка впливовості у сфері економічної політики має свій прихований смисл. Навряд чи хтось може заперечити, що йдеться про вкрай непопулярну економічну політику. За таких обставин вища впливовість, по суті, означає більшу відповідальність за розвал економіки, за зубожіння народу.

На внутрішньополітичне життя (див. таблицю III) найвищий вплив, як і слід було чекати, справляють Л. Кравчук, Л. Кучма та І. Плющ. Четверту позицію у цьому списку зайняв В. Чорновіл. Крім Руху, в ньому представлені також УРП, ДемПУ та «Нова Україна». Звертають на себе увагу високий рейтинг І. Дзюби і помітний вплив на внутрішньополітичне життя України М. Багрова. До списку увійшли також заступники спікера парламенту, «силові» міністри.

Навряд чи можна виявити щось несподіване у списку 25 найвпливовіших діячів у сфері зовнішньополітичної діяльності (див. таблицю IV). До нього увійшли, по-перше, ті люди, які за посадами обстоюють інтереси України на міжнародній арені (Президент та деякі його радники, ряд членів Кабінету міністрів і Президії Верховної Ради, посли), та, по-друге, ті партійні лідери (В. Чорновіл, М. Горинь, В. Яворівський), які в своїй діяльності відводять значне місце питанням міжнародної політики.

Фонд підтримки економічних реформ України та Науково-аналітична фірма ЕКСОР планують регулярно здійснювати опитування експертів з метою вивчення динаміки рівня впливовості державних та політичних діячів України. Наступне таке опитування буде проведено у травні.

Євген ПРОСВЄТОВ,
голова правління Фонду підтримки економічних реформ в Україні;
Олексій БОРИШПОЛЕЦЬ,
кандидат історичних наук, співробітник науково-аналітичної фірми ЕКСОР.

Таблиця 1

100 найвпливовіших державних та політичних діячів України

		Оцінка рівня впливовості	Оцінка рівня популярності			Оцінка рівня впливовості	Оцінка рівня популярності
1	Леонід Кравчук	8.05	7.86	51	Валерій Череп	4.28	3.61
2	Леонід Кучма	7.98	7.86	52	Валерій Губенко	4.27	3.86
3	Іван Плющ	7.19	6.93	53	Аркадій Єршов	4.24	4.07
4	Віктор Пинзеник	6.43	6.14	54	Валентин Леміш	4.22	3.70
5	Анатолій Зленко	6.28	6.76	55	Леонід Юзьков	4.17	4.17
6	Іван Герц	6.04	5.26	56	Віктор Шишкін	4.15	4.58
7	Василь Євтухов	6.03	5.53	57	Олександр Булянда	4.15	3.76
8	Володимир Гриньов	5.98	5.60	58	Володимир Прядко	4.14	3.50
9	Костянтин Морозов	5.80	6.43	59	Олександр Мороз	4.14	4.72
10	Василь Дурдинець	5.75	5.62	60	Олександр Масельський	4.06	3.44
11	Юлій Іоффе	5.74	4.97	61	Юрій Щербак	4.02	4.73
12	Володимир Пилипчук	5.73	5.80	62	Іван Біжан	4.02	3.87
13	Євген Марчук	5.71	5.56	63	Андрій Василішин	3.97	4.06
14	В"ячеслав Чорновіл	5.71	6.70	64	Віталій Курашик	3.96	3.87
15	Ігор Юхновський	5.67	5.93	65	Олександр Завада	3.95	3.57
16	Віктор Антонов	5.51	5.06	66	Михайло Каскевич	3.95	3.17
17	Іван Салій	5.49	5.60	67	Георгій Готовчиць	3.95	3.55
18	Григорій П"ятаченко	5.34	4.20	68	Петро Таланчук	3.95	4.38
19	Іван Дзюба	5.33	6.41	69	Сергій Погорєлов	3.93	3.56
20	Віктор Ющенко	5.30	4.65	70	Юрій Збітнєв	3.93	4.11
21	Олег Білорус	5.21	4.83	71	Павло Кислий	3.93	4.24
22	Микола Багров	5.19	4.52	72	Роман Лубківський	3.93	4.17
23	Валерій Бабич	5.17	4.73	73	Григорій Омельченко	3.90	4.81
24	Микола Жулинський	5.17	5.90	74	Лесь Танюк	3.89	4.72
25	Олександр Ємець	5.11	5.71	75	Сергій Дорогунцов	3.89	3.78
26	Олександр Ємельянов	5.03	4.39	76	Олексій Шеховцов	3.84	3.39
27	Михайло Горинь	4.99	5.70	77	Анатолій Ягоферов	3.83	3.36
28	Сергій Головатий	4.96	5.88	78	Лариса Скорик	3.82	4.42
29	Дмитро Павличко	4.91	5.60	79	Іван Капштик	3.82	3.97
30	Володимир Лановий	4.90	5.40	80	Анатолій Матвієнко	3.81	3.88
31	Борис Патон	4.90	4.93	81	Олександр Стоян	3.81	3.81
32	Володимир Яворівський	4.89	6.02	82	Микола Поровський	3.79	4.28
33	Левко Лук"яненко	4.88	5.95	83	Микола Білоблоцький	3.78	3.72
34	Володимир Філенко	4.80	5.34	84	Ярослав Кондратьєв	3.77	4.03
35	Володимир Дем"янов	4.78	4.26	85	Олександр Коцюба	3.74	3.77
36	Іван Єрмаков	4.69	4.22	86	Віталій Журавський	3.74	3.79
37	Олександр Барабаш	4.67	4.29	87	Микола Залудяк	3.72	3.38
38	Іван Драч	4.65	5.81	88	Борис Мокін	3.71	3.77
39	Ігор Маркулов	4.62	3.88	89	Віталій Кононов	3.71	4.23
40	Юрій Костенко	4.54	4.58	90	Володимир Следнєв	3.69	3.36
41	Борис Кожин	4.54	4.85	91	Сергій Правденко	3.69	3.68
42	Іван Заєць	4.46	5.24	92	Анатолій Чепурний	3.68	3.20
43	Анатолій Лобов	4.45	3.68	93	Юрій Карасик	3.67	3.31
44	Володимир Черняк	4.41	4.55	94	Юрій Смирнов	3.67	2.83
45	Олександр Лавринович	4.41	4.97	95	Олександр Іващенко	3.65	3.22
46	Андрій Печеров	4.41	4.06	96	Анатолій Гриценко	3.64	3.46
47	Орест Климпуш	4.40	3.78	97	Микола Попов	3.64	2.57
48	Борис Олійник	4.38	5.49	98	Руслан Боделан	3.64	3.22
49	Євген Кушнарьов	4.29	4.29	99	Павло Мовчан	3.62	4.38
50	Степан Давимука	4.28	3.87	100	Володимир Селіванов	3.62	3.00

Таблиця 2

25 найвпливовіших діячів у сфері економічної політики

1	Леонід Кучма	8.55	14	Володимир Гриньов	5.83
2	Віктор Пинзеник	7.51	15	Іван Салій	5.83
3	Леонід Кравчук	6.93	16	Володимир Лановий	5.82
4	Василь Євтухов	6.88	17	Ігор Юхновський	5.61
5	Юлій Іоффе	6.83	18	Володимир Дем"янов	5.61
6	Віктор Антонов	6.77	19	Ігор Маркулов	5.46
7	Володимир Пилипчук	6.59	20	Борис Патон	5.35
8	Валерій Бабич	6.52	21	Олександр Барабаш	5.31
9	Іван Плющ	6.51	22	Володимир Черняк	5.30
10	Іван Герц	6.47	23	Андрій Печеров	5.28
11	Григорій П"ятаченко	6.21	24	Орест Климпуш	5.26
12	Віктор Ющенко	6.15	25	Володимир Прядко	5.05
13	Олександр Ємельянов	5.89			

Таблиця 3

25 найвпливовіших діячів у сфері внутрішньої політики

1	Леонід Кравчук	8.41	14	Віктор Пинзеник	6.37
2	Іван Плющ	7.84	15	Володимир Яворівський	6.19
3	Леонід Кучма	7.82	16	Ігор Юхновський	6.14
4	В"ячеслав Чорновіл	6.98	17	Микола Багров	5.98
5	Іван Дзюба	6.78	18	Іван Салій	5.98
6	Костянтин Морозов	6.74	19	Василь Євтухов	5.95
7	Володимир Гриньов	6.62	20	Володимир Філенко	5.78
8	Василь Дурдинець	6.52	21	Іван Драч	5.74
9	Євген Марчук	6.51	22	Олександр Лавринович	5.74
10	Микола Жулинський	6.51	23	Анатолій Зленко	5.71
11	Олександр Ємець	6.44	24	Володимир Пилипчук	5.68
12	Сергій Головатий	6.39	25	Андрій Василишин	5.59
13	Михайло Горинь	6.37			

Таблиця 4

25 найвпливовіших діячів у сфері зовнішньої політики

1	Леонід Кравчук	8.80	14	Микола Жулинський	5.63
2	Анатолій Зленко	8.27	15	Володимир Гриньов	5.49
3	Леонід Кучма	7.57	16	Іван Драч	5.49
4	Іван Плющ	7.21	17	Віктор Пинзеник	5.41
5	Олег Білорус	6.58	18	Василь Євтухов	5.27
6	Дмитро Павличко	6.48	19	Сергій Головатий	5.24
7	Костянтин Морозов	6.39	20	Ігор Юхновський	5.24
8	Левко Лук"яненко	6.24	21	Юрій Щербак	5.17
9	В"ячеслав Чорновіл	6.14	22	Михайло Горинь	5.10
10	Іван Герц	6.10	23	Олександр Ємець	5.07
11	Василь Дурдинець	5.98	24	Володимир Яворівський	4.98
12	Євген Марчук	5.86	25	Борис Кожин	4.94
13	Іван Дзюба	5.65			

РАДЯТЬСЯ МЕРИ МІСТ УКРАЇНИ

Актуальні проблеми розвитку житлово-комунального господарства в період переходу до ринкової економіки і місцевого самоврядування розглядаються на Всеукраїнській нараді-семінарі, яка почала роботу 22 квітня в Одесі. В ній беруть участь мери понад 60 українських міст, а також начальники обласних управлінь житлово-комунального господарства.

З доповіддю про стан справ і основні проблеми галузі у нинішніх умовах виступив голова Державного комітету України по житлово-комунальному господарству Анатолій Дронь.

Учасники наради-семінару, організованої Держжитлокомгоспом України, заслухали також ряд інших повідомлень з найважливіших проблем розвитку своєї галузі, про роль у цій справі місцевих Рад і держадміністрацій, ознайомляться з роботою житлово-комунальних служб мільйонної Одеси, відвідають виставки, де представлені новинки комунальної техніки та іншого обладнання, які пропонуються для масового виробництва на підприємствах України.

У роботі наради-семінару беруть участь відповідальні працівники адміністрації Президента і Кабінету Міністрів України, ряду міністерств і відомств, а також представники Агентства Міжнародного розвитку Держдепартаменту США.

Продиктовано в номер

ЩО МИ ДУМАЄМО ПРО ЯДЕРНУ ЗБРОЮ

Проблема ядерної зброї, розміщеної на території України, залишається однією з найболючіших. Зацікавленість у її вирішенні з боку Росії та США добре відома.

Інститут соціології АН України здійснив соціологічне дослідження, яке дозволяє довідатись про думку громадян з цього приводу. Скажімо, 31 відсоток респондентів, згідно з останнім опитуванням, висловлюється за збереження ядерної зброї в Україні. 52 відсотки респондентів схиляються до того, щоб її знищити, 17 відсотків опитуваних не визначилося.

У випадку, якщо Україна вирішить передати ядерну зброю Росії, 48 відсотків респондентів висловлюється за одержання Україною компенсації, 7 відсотків вважає, що компенсації не потрібно, а кожен четвертий проти передачі ядерної зброї будь-кому. Не відповів на це запитання кожен п'ятий.

ГРОМАДЯНСЬКИЙ ФОРУМ КРИМУ ПІДТРИМУЄ ЄЛЬЦИНА

Координаційна рада руху «Громадянський форум Криму» і президія Всекримського руху виборців «За громадянський мир і міжнаціональну злагоду», які представляють в основному інтереси російськомовного населення Криму, 21 квітня прийняли спільне звернення «До громадян Росії», в якому, зокрема, говориться: «...більшість кримчан пов'язують свої надії на майбутнє із здійсненням демократичних реформ в Росії. Результат протистояння сил комуністичного минулого і демократичного відродження Росії матиме визначальний вплив на розвиток демократичних процесів і в Криму. Саме тому ми звертаємося до громадян Росії, виборців: 25 квітня на референдумі активно підтримати Президента Росії Б. М. Єльцина, його курс на соціально-економічні реформи — без цього неможливе демократичне відродження Росії».

СЕСІЮ ВІДКРИЮТЬ ПІКЕТИ!

Обласна асоціація фермерів прийняла звернення до депутатів Херсонської обласної Ради.

Для організації фермерських господарств, зазначається у зверненні, із земель запасу на Херсонщині виділено всього 25 відсотків площ, причому не найкращих. Решту, 75 відсотків, не бажають віддавати місцеві чиновники. Сотні людей вимушені оббивати пороги різних інстанцій зі скаргами на консерватизм чиновників, добираються аж до Верховної Ради, однак усе котиться по-старому.

Голова асоціації фермерів Федір Барулін вимагає, щоб сесія обласної Ради народних депутатів, яка відкривається 28 квітня, прийняла нарешті програму розвитку фермерства в області. На день відкриття сесії фермери збираються пікетувати приміщення облради і держадміністрації.

1. ПОДОРОЖ У КАЗКУ

Щось новеньке

Об'єднання цивільної авіації «Авіалінії України» відкрило постійну повітряну лінію Київ — Каїр — Київ. У перший рейс до столиці Єгипту вирушила і група українських журналістів, від імені яких дякуємо керівництву об'єднання за надану можливість переконатися у перспективності нового сполучення із Африканським континентом.

Леонід Васильович Погребняк, генеральний директор об'єднання, на прес-конференції у Борисполі був небагатослівним. Мовляв, все побачите самі. Він надав слово Тимчасово повіреному у справах України в Єгипті Віктору Нагайчуку, який дуже яскраво розповів про перспективи співробітництва наших країн, а отже, і про корисність нової авіалінії.

Забігаючи наперед, скажу, що, повернувшись до Києва, всі колеги могли стверджувати: ми побували у казці.

Думаю, всім, хто літатиме цим рейсом, буде приємно отримати з рук стюардеси над Дніпром — свіжі газети, над Чорним морем — склянку прохолоджуючого напою, над Мармуровим — смачний обід, над Середземним — трохи відпочити і послухати музику. Через ілюмінатор можна помилуватися і дивовижними кварталами Стамбула. А через якихось три години польоту з'явиться і африканський берег, а згодом — неозора пустеля. Але і в ній помітне життя. Он по шосе рухаються машини, а біля котеджів із басейнами клопочуться люди. Каїр вгадується по неймовірній території, забудованій багатоповерховими будинками, і Нілу, який перетинає місто. Шукаю піраміди і не знаходжу. Невже вони далеко від столиці?

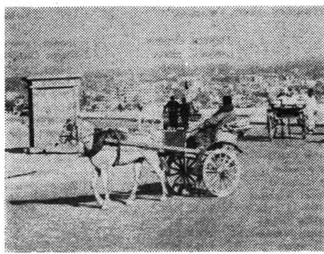
— Ні,— сказали представники туристичної фірми, коли ми приземлили у аеропорту Каїра,— піраміди поруч із містом.

І поки наші єгипетські колеги брали інтерв'ю у Леоніда Васильовича Погребняка і Віктора Івановича Нагайчука, ми мали можливість познайомитися з аеропортом. Мабуть, не варто казати, що він зовсім не нагадує наші «пересильні пункти» із величезним натовпом і силою-силенною бомжів. Порядок і спокій пасажирів тут оберігається поліцією. І, мабуть, жодному жебракові не прийде на думку навіть мрія про ночівлю у міжнародному аеропорту. Вийшовши з його кондиційно-прохолодної атмосфери, ми потрапили після київської снігової весни у справжнє пекло. Мабуть, зайве описувати квітневу єгипетську спеку. Хоча каїрці вважають цю пору прохолодною і одягаються за сезоном — у тепле вбрання. А ми поскидали піджаки і залишилися у сорочках. Чим дуже шокували єгиптян: на дворі лише плюс 24. І врятування від несподіваної спеки ми знайшли лише в автобусі туристичної фірми, яка запропонувала екіпажу і журналістам проїхати через чотирнадцятимільйонне місто до славнозвісних пірамід.

І ми вирушили подорожувати у казку. Але про це у наступному матеріалі.

Олександр БІЛИК.

Фото Григорія КУБЛАНОВА.

Резонанс

ВОЛОДИМИР БАЦЬКО — НА КОНІ!

В кореспонденції «Як депутати слух втратили» («Голос України» за 13 січня) ми писали, що сесія Первомайської районної Ради народних депутатів Миколаївської області відмовила міцному фермерові Володимиру Бацьку у додатковому наділі. Хоч мав він до того лише 14,2 гектара землі, а закон, відомо, дозволяє 50.

І ось втішне повідомлення з села Бандурки: додали-таки В. Бацьку землі, зустрів нинішню весну вже на 50 гектарах. А значить — і клопотів додалося: насіння, техніка, пальне... Та далекоглядний фермер спокійно й завзято працює. Хоча й має трактора, однак ряд робіт у полі веде кіньми. Не позиченими — власними. Ще три роки тому почав він вирощувати орловських рисаків — тепер ось виручають.

Попри всі клопоти, Володимир Бацько задоволений: є, нарешті, де розвернутися, 50 гектарів, вважає, дадуть змогу нагодувати і тих же коней, яких уже десяток має, і свиней та корів, поголів'я яких тепер можна буде збільшувати.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаївська область.

Знак біди

ЧОРНОБИЛЬЦІ ОГОЛОСИЛИ ГОЛОДОВКУ

Більше ста «чорнобильців», які зараз лікуються у Харківському інституті медрадіології та 20-й міській клінічній лікарні, оголосили голодовку. Ще близько 200 пацієнтів обласного диспансера радіаційного захисту населення готові їх підтримати, якщо уряд не перегляне свою позицію щодо матеріального забезпечення інвалідів ЧАЕС та інших ліквідаторів.

Медперсонал не рекомендує хворим і ослабленим людям вдаватися до крайніх заходів. Дехто з головлікарів питання ставить так: або лікуватися, або голодувати — за межами лікарні. Однак, за словами головлікаря 20-ї лікарні М. Фоміної, не можна цим людям заборонити відстоювати свої законні права.

У Харківській області пройшли реєстрацію вже понад 32 тисячі ліквідаторів. Серед них 4,5 тисячі — інваліди. Повідомлено, що тільки нинішнього року доведені до відчаю 23 «чорнобильці» покінчили життя самогубством. У пресі вже повідомлялося, що окремі ліквідатори одержують півмільйонну, а то й мільйонну пенсію. Однак це лише окремі.

В основному ж доходи інвалідів трьох груп коливалися від 20 до 60 тисяч карбованців на місяць.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Спорт

«ОЛІМПІК» І «МІЛАН» — ЧУДОВА ПАРА

Футбол. Ліга чемпіонів. Останній тур півфінального турніру.

ГРУПА А. «Рейнджерс» (Глазго, Шотландія) — ЦСКА (Москва, Росія) — 0:0, «Брюгге» (Бельгія) — «Олімпік» (Марсель, Франція) — 0:1.

	В	Н	П	М	О
ОЛІМПІК	3	3	0	14—4	9
Рейнджерс	2	4	0	7—5	8
Брюгге	2	1	3	5—8	5
ЦСКА	0	2	4	2—11	2

ГРУПА В. «Порту» (Португалія) — «Гетеборг» (Швеція) — 2:0, «Мілан» (Італія) — «Ейндховен» (Нідерланди) — 2:0.

	В	Н	П	М	О
МІЛАН	6	0	0	11—1	12
Гетеборг	3	0	3	7—8	6
Порту	2	1	3	5—5	5
Ейндховен	0	1	5	4—13	1

Фінал Ліги чемпіонів пройде 26 травня в Мюнхені. На полі Олімпійського стадіону зустрінуться «Олімпік» і «Мілан» — чудова пара.

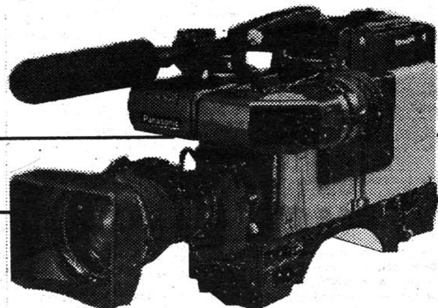
Коротко

ЩО УКРАЛИ — НЕ ПРОПАЛО

Черкаське управління СБУ розкрило низку економічних злочинів, вчинених комерційними структурами. Внаслідок притягнення до судової відповідальності керівників фірм «Фомус», «Меркурій», «Прогрес» до державної скарбниці повернуто 150 мільйонів карбованців та 50 тисяч доларів США.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси

РОСІЙСЬКА РУЛЕТКА: що вирішить референдум?

Напередодні

Отже, невдовзі мільйонам росіян треба буде відповісти на запитання: хто миліший їхнім серцям і чи радують їх нинішні зміни, чи хочуть вони дострокових виборів Президента і депутатів? Події перед референдумом — вельми примітні: у Москві вдвічі «стрибнули» ціни на бензин і відразу ж умить повернулися назад. Як з'ясували потім всюдисущі московські газетярі й телевізійники, винні не Єльцин і Лужков, а якісь таємничі гендлярі, які «накручують» ціни.

Борис Миколайович одразу указ відповідний підписав. Майже так само, як за старих добрих часів: мовляв, вищим перстом наказую ніяких таких заходів не вживати, не кривдити громадян. Їх багато, мільйони, дивись, якщо всі проголосують за методикою «чотири «так» — піде в небуття з'їзд на чолі з «другом Русланом».

Та навіть якщо росіяни й дадуть таку відповідь, як закликає їх Президент, навряд чи ціни на той самий бензин вдасться йому втримати на рівні 40 рублів за літр — давно вже немає таких цін. За видиму дешевизну платить платник податків збільшеною податтю: і кожний окремий смертний платить, і завод платить. Ну, а коли завод податком звідусюди обкладають — він ціну на товар піднімає. І пішла круговерть. Тож «прижимання» інфляції нині можна пояснити тільки політичними моментами. Згодом, коли ціни знову стрибнуть, а економіка зробить черговий інфляційний виток, можна буде списати недоліки на окремих представників. Як це сталося з Є. Гайдаром.

Хоча, вважаю, перший уряд «ринкових романтиків» зумів здійснити головне: сильна частина населення (а це ті, хто хоче і може заробляти й не набивається на роль державних утриманців) добула реальну можливість «робити гроші» і витрачати їх на свій розсуд. Реформа в Москві, Пітері, інших містах Росії, яка спирається на єльцинські укази й розпорядження уряду, справді сприяла початкові формування середнього класу власників, який є визначальним у всьому цивілізованому світі. Нині не забороняється у РФ законно одержувати й витрачати іноземну валюту — і це впадає у вічі насамперед у Москві. Ні, не жменька ділків і махінаторів разом з мафіозі стоять у чергах біля валютних крамниць і магазинчиків. Сотні представників іноземних фірм і корпорацій, а потім і доморощених підприємців надають кваліфіковану роботу саме кваліфікованим працівникам. Немає проблем з працевлаштуванням у комп'ютерників, слюсарів і токарів вищих розрядів. Немає проблем у висококласних перекладачів з іноземних мов і водіїв, представників інших фахів. Але, підкреслюю, за єдиної умови: вони насправді, а не за придбаними невідомо де дипломами, мають бути висококваліфікованими майстрами. Цей тонкий ще прошарок, який росте у великих містах вельми швидко, — соціальна опора нинішнім реформаторам, і насамперед Президентові.

Протилежна частина міського населення, низько кваліфікована, яка на очах перетворюється на люмпен-пролетаріат, пише на стінах гасла на кшталт «Моя Родина СССР» і брутально лає вголос (і в тих самих гаслах на парканах) «нуду-Ельцина и его банду». З люмпеном, як і заведено це було у світовій історії, активно «працюють» прибічники найпередовішого в світі вчення. Вони старанно пояснюють знедоленим і цілком уже голодним, що стануть ті володарями світу і відновлять наш єдиний і неділимий братній «союз народів». У цьому середовищі слово агітатора знаходить жвавий відгук, тим більше, що в міській бідноти й справді мало альтернатив у житті. Та додайте до цього розряду ще й пенсіонерів, про яких зліденна держава й рада була б піклуватися, та не може.

Ось і виходить, що вся сила єльцинського популізму кинута нині «на роботу» зі старшим поколінням». Та з армією, міліцією-поліцією, які напоготові по-своєму вирішити долю протиборства галузок влади. Але тут, здається, в Бориса Миколайовича останнім часом проблем поменшало, також, до речі, завдяки вмілому популізму (в моїх устах, зважте, цей політичний термін позбавлений будь-якої негативної оцінки). Правильно сказав класик: якщо в можновладців нема чого дати — хай дадуть хоч що-небудь. І президентська команда діє чітко за цим рецептом. Сяк-так, а офіцерам намагаються підвищувати платню, активно використовують кошти з інших держав, які йдуть на спорудження містечок для армій, що повертаються з Європи та близького зарубіжжя. І хоч зроблено вкрай мало, але щось-таки робиться. А засоби масової інформації, повністю незалежні від російського парламенту, вміло підкреслюють: дякувати за все Борисові Миколайовичу. Коли б не з'їзд і Верховна Рада — успіхи були узагалі чудові.

Та чи вистачить цього для загальної перемоги Єльцину і його прихильникам? Боюсь, ні. Адже абсолютну більшість голосів має принести глибинка, а не десять — п'ятнадцять великих міст. У глибинці, по-перше, ставлення до самої ідеї голосування з будь-якого питання, м'яко кажучи, негативне. Дуже вже втомилися люди від усіх цих політичних ігор: то даєш голоси за «непорушний блок комуністів і безпартійних», то проти партократів, то за «оновлений союз», то ще за щось. А життя тільки гіршає. Та й усе одно, скажімо, селянинові, хто головніший: Руцькой, Хасбулатов чи Єльцин. Він зі своєю владою б'ється при тій владі все більше — давні особи.

Я завжди посміхаюся, коли читаю коментарі наших колег із західних країн. Мовляв, зчепилися в непримиренній боротьбі демократ Єльцин і консерватор Хасбулатов. А як тоді пояснити, що йшли вони пліч-о-пліч до влади і разом з імперським центром КПРС боролися? Як пояснити, що дев'яносто відсотків «демократичних представників Президента на місцях» — в минулому секретарі відповідних партійних комітетів? Західним людям цього не втямити. А російському селянству — тим більш. Ось тому й невідомо, чим референдум завершиться і скільки взагалі людей прийде 25-го до урн для голосування.

Лілія ГЕОРГІЄВА.
Москва.
(Далі буде).

Колаж Володимира КИСЕЛЬОВА.

Експрес-інформація

ПЕРША ПЕРЕМОГА ПРЕЗИДЕНТА

Конституційний суд Росії визнав рішення дев'ятого з'їзду народних депутатів країни «частково не відповідним Конституції». Підрахунок голосів стосовно двох перших запитань на референдумі буде проводитися від числа тих, хто братиме участь у всенародному опитуванні, а не від списку виборців. Прихильники Президента Б. Єльцина вважають, що це рішення дає підстави сподіватися на перемогу реформаторських сил на референдумі. Голова Конституційного суду РФ В. Зорькін заявив, що в основі конституційної кризи в Росії лежить лівий і правий радикалізм, який прагне знищити все. На його думку, російський Президент і парламент повинні все ж таки знайти компроміс, бо інакше Росія втратить шанс стати правовою державою. Представник російського уряду повідомив, що на референдум 25 квітня буде запрошено спостерігачів з Міжнародного товариства з прав людини та інших правничих організацій.

ЄС І США: ТОРГОВА ВІЙНА ТРИВАЄ

Застосувати «часткові торгові санкції» проти 12 країн — членів Європейських Співтовариств вирішили Сполучені Штати. За словами прес-секретаря Білого дому, Вашингтон змушений був вдатися до такого кроку після безуспішних переговорів з ЄС щодо торгових протиріч у галузі урядових контрактів.

ГОТОВИЙ ПОГОДИТИСЯ НА ВИМОГИ ОПОЗИЦІЇ

Надзвичайно складною залишається ситуація в Чеченській Республіці. Агентство «Ірнида-Подія» повідомило, що в Грозному тривають багатолюдні мітинги. Опозиція продовжує наполягати на негайній відставці Президента країни. На мітингу прихильників Д. Дудаєва, який триває на майдані Свободи, розпочато запис добровольців у національну гвардію. Незважаючи на указ Президента про припинення роботи парламенту, вищий законодавчий орган республіки продовжує працювати. Д. Дудаєв заявив, що «події в Чечні інспіровані чеченськими депутатами в російському парламенті». За його словами, у разі програшу на референдумі російські парламентарії мають намір використати кризове становище в Чечні як «запальну суміш» для загострення подій в Російській Федерації. Президент Чечні наголосив, що готовий погодитися на вимоги опозиції і проведення нових виборів або референдуму про довіру стосовно його особи.

ТРЕБА ВЖИТИ БІЛЬШ РІШУЧИХ ЗАХОДІВ!

Рада Безпеки ООН вирішила надіслати до Боснії та Герцеговини групу своїх представників для з'ясування ситуації на місці. До складу місії входять представники Венесуели, Угорщини, Нової Зеландії, Росії і Франції. Генеральний секретар НАТО М. Вернер висловився за необхідність вжити більш рішучих заходів для розв'язання «балканського вузла».

ПРОТИСТОЯННЯ В АТМОСФЕРІ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

Переговори між Президентами Азербайджану і Вірменії відбулися в Анкарі. Глава Вірменської держави Л. Тер-Петросян після зустрічі заявив, що обидві сторони підтвердили згоду до переговорів в рамках НБСЄ для мирного розв'язання карабаського конфлікту. За словами вірменського Президента, бесіда пройшла в атмосфері взаєморозуміння. Тим часом представник міністерства оборони Азербайджану повідомив, що вірменська артилерія знову обстріляла населені пункти Таузького, Зангеланського, Кубатлинського районів і райцентр Фізулі. Є численні жертви і руйнування.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Договори

Є НАДІЯ: БУДЕМО З БАВОВНОЮ

20 квітня підписанням ряду документів завершилися переговори між урядовими делегаціями України та Республіки Таджикистан.

Зокрема було підписано угоду про торгово-економічне співробітництво. Сторони погодилися з тим, що Республіка Таджикистан поновить у належних обсягах поставки в Україну бавовни, бавовняних і шовкових тканин та іншої продукції, яка раніше завозилася в Україну в значних обсягах. У свою чергу Україна поставлятиме металопродукцію, автомобільну і сільськогосподарську техніку, цукор, кондитерські вироби тощо. Важливе значення матиме й міжбанківська угода, згідно з якою сторони вирішили перейти на прямі розрахунки. Підписано також ряд угод про митниці.

Укрінформ.

Спеціально для «Голосу України»

Албанія виходить із ізоляції

Міністр оборони Албанії Сафет Жулалі, перебуваючи з офіційним візитом у Софії, дав прес-конференцію і, зокрема, відповів на запитання вашого кореспондента. (Коротка біографічна довідка: Сафет Жулалі народився в 1944 році, має вищу освіту — математик, працював учителем, депутат парламенту, одружений, виховує трьох дочок).

— Пане міністре, у сусідній з Албанією сербській автономній області Косово, де живуть здебільшого албанці, нині неспокійно. Якщо серби насміляться там на етнічні чистки, скажімо, як у Боснії, то якою буде реакція Тірани?

— Ми зробимо все, щоб запобігти цьому, реагуватимемо всіма можливими засобами.

— Чи ці засоби передбачають використання військової сили?

— Повторюю: всіма засобами. Албанія повинна турбуватися про своїх синів і дочок, які живуть за її межами. Тому наш уряд в першу чергу виступає за співпрацю з усіма країнами, особливо Балканського регіону.

— Раніше воєнною доктриною Албанії був так званий всенародний захист. Ще й нині по всій країні — на подвір'ях, городах, морських пляжах можна побачити розраховані на кілька чоловік бункери. Кажуть, що їх було понад 600 тисяч. Яка тепер воєнна доктрина вашої держави?

— Справді, раніше албанські правителі керувалися тим, що всі країни, близькі й далекі,— наші вороги. На цих засадах й будувалася воєнна доктрина. Вона справді була божевільна. Нині, звичайно, все інакше. Ворогів у нас немає. Але ми готові до захисту, до оборони. Пріоритетом Албанії в зовнішній політиці є добрі відносини з усіма країнами. Шукаємо опори в Європейському співтоваристві.

— Які ваші відносини у військовій сфері з Україною?

— Ми готові до співпраці в галузі безпеки з усіма демократичними державами, включаючи й Україну.

Записав
Василь ЖУКІВСЬКИЙ.
Софія.

РЕАЛІЗУВАТИ МОЖНА ТІЛЬКИ ТУ ПОЛІТИКУ, ЯКА ПОТРІБНА ЛЮДЯМ

«Круглий стіл»

30 березня у «Голосі України» було опубліковано заяву оргкомітету Трудового конгресу України. А за кілька днів — інтерв'ю з членом оргкомітету, народним депутатом України А. Толстоуховим.

З приводу цих публікацій редакція одержала численні читацькі відгуки. Люди пишуть листи, телефонують. Цікавляться: хто за цим стоїть, які питання обговорюватимуться на установчому з'їзді, що має відбутися 24 квітня.

Щоб дати відповіді на запитання, ми запросили для детальної розмови членів оргкомітету народних депутатів України А. МАТВІЄНКА, А. ТОЛСТОУХОВА, професора Київського держуніверситету, доктора історичних наук Ю. МАЛЬЧИНА, голову галузевої профспілки працівників авіатранспорту І. ЗВИННИКА. Звичайно, розмова розпочалася із запитання про необхідність створення, по суті, ще однієї політичної партії.

Вів засідання «круглого столу» народний депутат України С. ПРАВДЕНКО.

ПАРТІЯ БЕЗ СОЦІАЛЬНОЇ БАЗИ — НОНСЕНС

Анатолій Матвієнко. Наша ініціатива — це об'єктивна реакція на реалії дня. Сьогодні маємо дві сформовані класичні явно крайні сили. Сьогоднішні ліві взяли на озброєння гасло, яким керувалися ще два роки тому праві: «Чим гірше, тим краще». Але два роки тому суспільство ще мало деякий потенційний запас терпіння. Сьогодні він уже вичерпується. Натомість з'являється реальна загроза соціального вибуху, збурення, а це може змести все позитивне і негативне, що маємо сьогодні. Найстрашніше, що ми зможемо втратити державність.

Мене непокоїть ось що: сили, які прагнуть відтворити компартію, соцпартія, партія праці, переконуючи людей, що все, що відбувається довкола,— погане, а натомість нічого конструктивного не пропонують. Більше того, формують у населення переконання в тому, що все треба докорінно змінювати. Чистісінькі наміри повернути суспільство у «старі добрі часи». У такий спосіб вони задовольняють свою політичну амбітність.

З іншого боку, всі існуючі сьогодні політичні партії не несуть соціальної відповідальності перед певними прошарками населення країни. Вони, як правило, створювалися або під політичні гасла, або під якогось конкретного лідера. Ці карликові партії не мають своєї соціальної бази.

Незважаючи на широку палітру, серцевину бази ми визначили — це власник. Власник у широкому розумінні цього слова — підприємець, бізнесмен, робітник — власник паїв, акцій, власник землі тощо. Якщо стояти на тому, що альтернативи ринкові немає, то головним носієм, реалізатором економічної політики має стати саме власник як такий. Одне з гасел нашої політики — становлення, формування соціально відповідального власника.

Запитання. Яким ви бачите шлях становлення ТКУ як політичної партії?

Перший етап — підготовча робота, створення ініціативних груп на місцях, скликання з'їзду, опрацювання Програми і Статуту. Другий етап — створення у післяз'їздівський період протягом шести — восьми місяців партійних осередків, співпраця з власниками, нарощування авторитету, доопрацювання програмних документів і скликання другого з'їзду.

НОТАТКИ НА ПОЛЯХ ЗАПИСНИКА

Не дивно, що у журналістів напрошувалося порівняння ТКУ із «Новою Україною». Хоча, зрозуміло, об'єднання «Нова Україна» — це не партія.

Учасники розмови зійшлися на тому, що «Нова Україна» лише декларує свою любов до підприємців. А реалії такі: в житті існують суперечності в її ідеології та практичній роботі. Згідно з ідеологією, вона спирається на недержавний сектор, а на практиці — на керівників підприємств. Чимало директорів підприємств держсектора є гальмом, а не стимулом ринкової трансформації. Бо сьогодні ми не маємо механізму, який зацікавив би керівників підприємств трансформувати систему.

До того ж, за висловом А. Матвієнка, «Нова Україна» орієнтується здебільшого на політиків, інтелігенцію, інтелектуальну еліту. «Нова Україна» мала великі претензії на владу, створила свій тіньовий кабінет, а коли дійшло до справи, не дала йому ради. ТКУ прагнутиме побудувати таку політичну силу, яка віддзеркалювала б інтереси конкретних соціальних груп. Тому має свою антикризову програму дій та ринкової трансформації.

«ВЛАСНІСТЬ — КОЖНОМУ!»

Анатолій Толстоухов. Коли говорити про директорський корпус, то важко заперечити консервативність його певної частини. А річ у тім, що у себе на заводах рідко хто з них займався економікою. Вибиванням лімітів, субсидій і т. п. — так. Економікою на заводі займався головний економіст, фінансовий, плановий відділи.

Сьогодні треба мислити інакше: випускати ту продукцію чи то освоїти іншу, збільшити кількість вкрай потрібної. Сьогодні час приймати рішення самостійно, спираючись на можливості підприємства, технічну оснащеність, технологію виробництва.

Разом з тим, уряд у своїй програмі дій посилює роль учорашніх керівних кадрів. Хіба не зрозуміло, що коли директор підписує контракт з міністерством, то тим самим ще вище постає над колективом, колектив уже не зрушить його з місця, що б там не трапилося. Як на мене, має бути інакше. Колектив має стати власником свого підприємства шляхом орендування з подальшим викупом майна і основних фондів. Контрольний пакет акцій має бути у трудового колективу. Колектив обирає найрозумніших до ради акціонерів, а рада обирає директора із командою. Директор стає менеджером. Рада ставить перед директором стратегічне завдання: за два роки маєш зробити те й те. Досягти таких-от показників. Якщо директор безпорадний, то колектив його швидко зніме. Не треба й міністерських комісій.

Нинішній директорський корпус нас не влаштовує ще й тому, що, не будучи власником, він розпоряджається результатами праці.

Анатолій Матвієнко. У нашій програмі є розділ, присвячений корпоратизації власності. Ми пропонуємо гасло «Власність — усім!» замінити на гасло «Власність — кожному!» Уникнути соціального збурення можна тільки шляхом корпоратизації власності. Оренда з викупом — найкращий спосіб. У законі про приватизацію записано: пріоритет — колективу.

Сергій Правденко. Як не прикро, але кваліфікований робітник сьогодні не знає: втратить він завтра здобуте право на власність, стане господарем чи залишиться у директорських приймах.

Що у нас тільки не навішували на оренду? Перейде завод на оренду, доведе основні фонди до ручки, а ти, державо, розраховуйся. Брехня. З власного досвіду знаю, що трудові орендні колективи, де середній вік працюючих 30—40 років, дбають про перспективу, активно оновлюють основні фонди. Вони вкладають у модернізацію виробництва значно більше коштів, ніж вкладалося раніше, коли підприємство було державним.

НОТАТКИ НА ПОЛЯХ ЗАПИСНИКА

Нині на орендних підприємствах виготовляється 25 відсотків продукції. Коли загалом по Україні у першому кварталі обсяги виробництва знизились на 9 відсотків, на орендних підприємствах обсяги зросли. Відсутність оренди збільшує кількість збанкрутілих підприємств, бо їх розкрадають, розграбовують. Діє горезвісний принцип: «Усе довкола державне, усе довкола нічиє».

Юрій Мальчин. Реалізувати можна тільки політику, зрозумілу людям. А якщо розглядати хід нинішньої приватизації, то вона мало кому зрозуміла. Як на мене, оренда найбільше відповідає менталітетові нашого народу.

Репліка. Але ж комусь конче хочеться замінити оренду чимось іншим. Комусь хочеться аукціонів з розпродажу власності, мовляв, відтак поповнюється бюджет.

Анатолій Матвієнко. Сьогодні треба дбати не стільки про бюджетні надходження, скільки про збереження основних фондів, стабілізацію виробництва. На жаль, уряд приймає революційні рішення, які поглиблюють кризу.

НА ЩАСТЯ, МЕНТАЛІТЕТ ФОРМУВАВСЯ НЕ ОСТАННІ СІМ ДЕСЯТИЛІТЬ

Юрій Мальчин. Для того, щоб Конгрес відбувся, потрібні три умови: нові ідеї, сприйняття їх народом, наявність реальних твердих політиків. Треба також знати, яке ми суспільство будуємо. Сьогодні відповіді на це ми не маємо.

Ми бачимо майбутнє суспільство таким, яке спирається на працю, справедливість, демократію, солідарність,— загальнолюдські цінності. Це має бути суспільство, де відносини між працею і капіталом будуються на основі соціального партнерства і злагоди, суспільство без «ізмів», суспільство корпоративної власності, де кожен реалізує себе як власник.

Запитання. А яку державу ви прагнете побудувати?

Демократичну, незалежну, але й правову та соціально відповідальну. Ми прагнемо обстоювати інтереси не абстрактної людини, а людини праці, підприємця.

Ми твердимо, що не можна повертатися до державного регулювання у старому вигляді. Можливо, механізм управління, який ми пропонуємо, ще не досконалий, але концептуально ми вже визначилися. Щоб перейняти на себе турботи про людину праці, потрібна поміркована, центристська сила. Наш центризм — це баланс інтересів різних соціальних груп, категорій людей, регіонів. Саме такий баланс веде до злагоди, громадянського миру. І, що дуже важливо, ми маємо молоду генерацію політиків.

НОТАТКИ НА ПОЛЯХ ЗАПИСНИКА

Не треба довго думати, щоб побачити: аналоги того суспільства вже є. Найпевніше, це Швеція. Хоча і у Швеції, і у Німеччині, і у США головною фігурою завжди була людина. Лише один штрих: що було головним у передвиборній платформі Білла Клінтона? Проблеми медицини, освіти. Те, що хвилює людей. Тому він і переміг.

Іван Звинник. Профспілкових лідерів приваблює заява Трудового конгресу України. Профспілки мають потребу у консолідуючій силі, тому активно сприятимуть фундації нової політичної партії, мета якої — захист інтересів трудящих. Профспілки усвідомили: треба спиратися на політичну силу, яка не ставить за мету перемогти правих чи лівих, а обстоює соціальні інтереси людей праці.

Нам імпонує центристська партія, бо вона захищає інтереси багатьох прошарків суспільства — науковців, підприємців, власника висококваліфікованої праці. З такою партією можна розраховувати і на формування нового складу парламенту.

Запитання. А чи не стримує вас рішення профспілкового з'їзду про політичну нейтральність профспілок?

Одна справа — не «входити», інша — «підтримувати». Хто нам заборонить консолідувати людей довкола доброї ініціативи, яка приведе до стабілізації у суспільстві? Не маючи підтримки певної партії, ми практично усунені від законотворчої роботи у парламенті. Тому і у суспільстві маємо незначний вплив.

Юрій Мальчин. Менталітет, на щастя, формувався не тільки останні сімдесят років. Їдьте на село і побачите, що менталітет старої общини певною мірою залишився. Нашим людям притаманна не ідеологія власника-одноосібника, як у США, а власника, який не цурається політики соціального партнерства.

Анатолій Матвієнко. Ми кажемо це не тому, що бажаємо загравати з народом, а тому, що це єдиний шлях, який гарантує народ від соціального збурення, політики соціального реваншу і насамкінець — занепаду.

Розмову записали
С. БОРИСЕНКО,
Л. БРОВЧЕНКО,
В. ТУГЛУК.

Колонка власкора

СВІТИТЬ «ЗІРКА» І В РИНКОВИХ СУТІНКАХ

Коли в січні минулого року конференція трудового колективу підтримала пропозицію зупинити на місяць виробництво і піти в неоплачувану відпустку, генеральний директор об'єднання Василь Гутник повернувся у кабінет і... заплакав. Від безсилля водночас поліпшити становище багатотисячного колективу «Червоної зірки». І від радості, що в нього такі терпеливі люди і все добре розуміють. Бо хіба ж вони винні в тому, що грудень 1991-го підприємство завершило з 50-мільйонним прибутком, а наприкінці січня збанкрутувало.

— Катастрофічно упав попит на нашу основну продукцію — сівалки, а ми нічого не могли зробити,— пояснював головний інженер Валерій Стражников.— А все через шалене зростання цін на матеріали і комплектувальні та брак коштів на придбання сільгосптехніки в основних її покупців — колгоспів і радгоспів.

Вихід знайшли простий: запитали в об'єднанні «Облагротехсервіс» — що, власне, сьогодні селу найпотрібніше, коли не беруть сівалок? Там віповіли: «Повний комплект запчастин до гноєтранспортерів. Треба не те що десятки — сотні тисяч штук». І в березні-квітні об'єднання дало селу запчастини. Так відбувся поворот до ринку. Підприємство почало цікавитися потребами споживача, працювати на нього, а не на абстрактний план.

Далі з'ясували, що великим дефіцитом є кріпильні матеріали (болти, гайки, шпильки) до сільгоспмашин, а також до автонапувалок, що на колгоспних фермах. Забезпечили й цим.

Раніше, ще за Союзу, запчастини до культиваторів постачали нам з Росії. Ті поставки припинилися. Не гаючи часу, щоб хтось не випередив, червонозорівці налагодили випуск запчастин, а потім і самих культиваторів. Спочатку начіпних, а нині закінчують підготовку до виробництва і причіпних. З'явився попит на крупорушки, соєві сівалки, сівалки на кінній тязі — і його задовольнили. Якщо раніше ту крупорушку проектували та освоювали б не менш як два роки, то нині впоралися лише за три місяці.

На моє запитання, скільки ж усього виробів випускає «Червона зірка», В. Гутник замість відповіді підсунув шість сторінок густого тексту з переліком асортименту продукції.

— А як же з сівалками,— поцікавився я,— адже в Україні більше таких заводів нема?

— І з сівалками все гаразд,— заспокоїв Василь Миколайович.— Випускали й продовжуємо випускати. Навіть більше, ніж у грудні минулого року. І надалі обсяги збільшуватимемо. Тільки, мабуть, поки що не зможемо задовольнити попит, бо приїжджають уже з Росії, Прибалтики, Казахстану. Є пропозиції на спільну працю з виробництва техніки і від французів, англійців.

Ось тобі й маєш! Із торішніх банкрутів об'єднання знову вийшло у мільйонери. Хоча й нелегко ті мільйони дістаються, та намічену на кілька років програму виходу з кризи виконують успішно.

Микола ВОЛОК,
власний кореспондент «Голосу України».

Кіровоград.

«ОМЕТА ФОНД» ГАРАНТУЄ...

...Але у вас лишилось обмаль часу: передплата на наші акції першого випуску завершується у квітні

Небайдужий читач мусить пам'ятати: Національний інвестиційний фонд «ОМЕТА XXI століття» пообіцяв кожному бажаючому надійно зберегти від інфляції і примножити свої заощадження. Це викликало зливу листів-запитань. У зв'язку з цим на прохання адресатів було проведено «пряму лінію» з Головою Правління Фонду П. Стуконогом: протягом двох годин він відповідав на численні дзвінки з усіх куточків України. Інтенсивність, з якою «атакувався» телефон «ОМЕТА фонду», свідчить, що питання ефективного вкладення зароблених коштів у цінні папери цікавлять сьогодні жителів України не менше, аніж питання загальнодержавні. Відтак зрозумілий інтерес і до діяльності новоствореного Фонду, і акцій, які він нині розпродує, і гарантій партнерства.

Сподіваємося, підготовлений до друку звіт про «пряму лінію» допоможе вам ще раз переконатися у правильності свого вибору: «ОМЕТА фонд» — це саме той партнер, який допоможе вам у непростому, хаотичному сьогоденні.

— Валентина Григорівна Бокова потурбувала вас. Будь ласка, Павле Петровичу, спочатку розкажіть про те, як утворилася ваша інвестиційна компанія. І хто може бути акціонером?

— Акціонерне товариство відкритого типу «ОМЕТА фонд» — один з перших у нашій державі інвестиційний фонд, утворився нещодавно з метою залучення вільних від обігу грошей господарських структур і окремих громадян у найбільш ефективні програми розбудови народного господарства України. Засновники Фонду — відома страхова компанія «ОМЕТА Інстер», спільне українсько-американське підприємство «Динамо-Атлантик», міжнародна адвокатська компанія «В. І. М.», торговий дім «Вема», орендне підприємство «Київсоюзшляхпроект», господарська асоціація «Проммонтаж», науково-виробниче об'єднання кооперативів «Ареал», редакції популярних газет «Киевские ведомости», «Закон і бізнес».

— У Києві уже доволі відомі «ОМЕТА Інстер», «ОМЕТА Інвест», «ОМЕТА траст». І ось нова «ОМЕТА» — ваш Фонд. Поява стількох майже однойменних фірм — це конкурентна боротьба за популярну назву?

— Зовсім ні. І навіть навпаки. Це все структурні підрозділи фінансової групи «ОМЕТА», її фірми складають розгалужену мережу фінансових інститутів, котрі сприяють оздоровленню фінансової системи України і ефективно вкладають гроші своїх клієнтів.

— Володимир Іванович із Києва. Мене цікавить, куди саме ви плануєте вкладати кошти, виручені від продажу акцій?

— Можете бути впевнені: ваші гроші вкладатимуться з максимальною вигодою для вас.

У Фонді спеціально створена аналітична група, яка займається пошуком і вивченням доцільності вкладення капіталу в той чи інший проект. Фінансова група «ОМЕТА» уже два роки займається вкладенням грошей у свої виробничі програми. Передусім гроші вкладаються у нерухомість і галузі, котрі уже найближчим часом можуть дати вагомий прибуток. Нині будується, скажімо, ковбасний цех у Сквирі Київської області. Є також проекти будівництва яхт, приватних котеджів тощо. Крім того, Фонд планує також спрямувати залучені кошти у швидкооборотні прибуткові фінансові операції, на придбання акцій підприємств, які найближчим часом будуть роздержавлюватись.

— Юрченко Серафима Дмитрівна. Загорілась бажанням придбати акції, а й досі не знаю, скільки вони коштують.

— Номінальна вартість — 1000 карбованців, емісійна (тобто та, за якою відбувається передплата на акції) — 1350. У зв'язку із величезним і дедалі зростаючим попитом емісійна ціна акцій щотижня підвищується в середньому на 50 карбованців. Отже, чим швидше ви вирішите придбати наші цінні папери, тим більше ви їх зможете придбати; тим швидше вони почнуть «працювати» на вас.

— Мене цікавить, куди «підуть» отті 350 карбованців? Адже дивіденди виплачуватимуться лише із номіналу, чи не так?

— Ви все правильно зрозуміли. Емісійний прибуток спрямовується на покриття витрат для організації передплати на акції.

— Мене звати Валентина Иосипівна Ільченко. Я підписала угоду про придбання кількох акцій Фонду «ОМЕТА XXI століття». А коли будуть роздаватися самі акції?

— Через місяць-півтора відбудуться збори акціонерів Фонду. На них ми і визначимо строки обміну угод на акції чи сертифікати акцій (якщо їх у вас кілька).

— Дудник Федір Федорович. А скількома акціями потрібно володіти, щоб на зборах мати право вирішального голосу?

— Голосувати зможуть ті, хто є власником 50 і більше акцій.

— Акції можна придбати лише за адресою, де розташовано ваш офіс?

— ...І не тільки. Окрім нашої операційної палати (вул. Дмитрівська, колишня Менжинського, 30), продаж акцій згідно з угодою з Київголовпоштамтом здійснюють усі поштові відділення Києва. А ще представництва «ОМЕТА фонду» в кожному обласному центрі та інших містах України.

— Павле Петровичу, до вас з невеличкою підказкою — акціонер фонду. Якщо ви хочете, щоб розпродаж акцій пройшов успішно, необхідно докорінно змінити ставлення розповсюджувачів до клієнтів. А воно, зокрема у відділеннях зв'язку, недоброзичливе і некомпетентне.

— Якщо не секрет, куди ви особисто звертались?

— Мене обслуговували у поштовому відділенні по вулиці Якіра. Мої знайомі були і в інших місцях. А враження у нас однакові...

— Дякую за пораду. І надалі прошу повідомляти про такі факти. Адже вам, клієнтам, іноді видніше те, чого не можемо бачити ми. Подбаємо, щоб виправити становище.

— Я — пенсіонер. Зараз маю небагато грошей. Хочу вступити у гру з акціями. Ви ще не завершуєте розпродажну кампанію?

— Передплата на акції першої емісії завершується в квітні. Та якщо ви не «впишетесь» в ці строки, плануємо ще одну, на 600 мільйонів карбованців. До речі, акції другої емісії ви зможете придбати за кошти, сплативши їх зі свого приватизаційного рахунку, який незабаром буде відкрито Ощадбанком усім громадянам України.

— Я купила акції, але може настати час, коли мені знову потрібні будуть гроші. Чи зможу я продати їх?

— Звичайно. Ви зможете зробити це кількома методами. Чи продати свої цінні папери якійсь юридичній або фізичній особі, чи безпосередньо нашому фонду і отримати свої гроші у сумі курсової вартості акції на момент продажу, або ж ще скористатися послугами брокерських контор, які продадуть ваші акції на фондовому ринку.

— А якщо я придбала акції за приватизаційні кошти?

— То ви можете з часом продати їх за гроші. Приватизаційні кошти ми не можемо уже повернути, оскільки це не грошова маса, а лише право на придбання частки майна державних підприємств на суму 30 тисяч карбованців. Акумулюючи такі кошти, фонд вкладе їх в акції десятків, а то й сотень найприбутковіших приватизованих підприємств, відповідно забезпечивши стабільно отримуваний прибуток своїм акціонерам.

— У нас сім'я складається з дев'яти осіб. Я можу поміняти усі дев'ять наших приватизаційних сертифікатів на акції вашого фонду?

— Ви особисто зможете реалізувати свій приватизаційний рахунок, бо він, як і наші акції, — іменний. Це саме можуть безперешкодно зробити і восьмеро інших членів вашої родини.

— Семен Львович. А який строк «повноважень» акції? Точніше, протягом якого строку її функції залишаються в силі?

— Акції — це цінний папір без установленого строку обігу, що засвідчує вашу частку у майні фонду. Дивіденди, як правило, виплачуються раз на рік. І акціонери зможуть їх отримувати, допоки живе наша компанія.

— А якщо у мене виникне бажання отримати дивіденди раніше?

— У зв'язку з численними запитаннями подібного характеру на акціонерних зборах можна обговорити питання про можливий розподіл дивідендів через кожні півроку.

— І яким буде механізм отримання дивідендів акціонером?

— Найсприятливіший для нього. Гроші ви зможете отримати або у касі фонду, або у своєму відділенні зв'язку по отриманні поштового переказу, або ж, за бажанням, вони будуть перераховані на ваш рахунок у банку.

— Вас турбує Тамара Іванівна. Сьогодні нікому і ні в що не треба вірити. І все ж у разі обміну грошової одиниці в Україні (купона на гривню) що я матиму від ваших акцій?

— Сама вартість акції і дивіденди будуть переведені у нову грошову одиницю відповідно до обмінного коефіцієнта, визначеного державою. Частку, що вам належатиме, ви зможете отримати повноцінними грошима.

— Я — Геннадій Володимирович, киянин. Мене турбує запитання: як мені, власнику акцій, потрібно діяти: приходити до вас відмічатися чи дзвонити, щоб бути переконаним у «чистоті» стосунків між мною і фондом?

— Радимо вам повернутися у стан спокою. Ставши акціонером, ви маєте право брати участь у всіх зборах товариства. Крім цього, про свої справи «ОМЕТА фонд» інформуватиме усіх акціонерів через пресу і особистими поштовими повідомленнями.

— Мамчур Сергій Анатолійович. Чи планує ваш фонд займатися інвестиційною діяльністю у галузі медичного бізнесу? Я, зокрема, маю пропозицію щодо виготовлення фармпрепаратів з натуральної сировини за новими, українськими, технологіями.

— Якщо аналітичний департамент «ОМЕТА фонду» дійде висновку, що ваш проект ефективний, ми, безумовно, зможемо частково його профінансувати...

— Турбує Володимир Шкарапута із «Київпроекту». З ваших рекламних проспектів дізнався, що ви займаєтесь будівництвом житла. Можу запропонувати свої послуги.

— Будь ласка. Проблема лише в тому, що ми займаємося тільки інвестуванням в ті чи інші проекти, а не їх розробкою і впровадженням.

— Пенсіонер Олександр Абрамович потурбував. А чи можу я передати у спадщину, продати, подарувати свою акцію?

— Акція «ОМЕТА фонду» — це іменний цінний папір, котрий, як і будь-яка інша власність громадян, може переходити з рук в руки згідно з встановленими юридичними нормами.

— Із Миколаєва телефонує вам Інна. Моя бабуся у Києві купила акції вашого фонду і подарувала їх мені. Скажіть, будь ласка, чи можу я тепер вважати себе володаркою цих акцій?

— Безперечно, якщо ви з бабусею оформите дарчу у нотаріуса. Або ж за наявності паспортів переоформите акції на своє ім'я у вашій операційній палаті чи представництві.

— Валентина Іванівна. Я хочу купити акції для себе і своїх дочок, одна з яких мешкає в Одесі. Це можливо?

— Так, але оскільки наші акції іменні, то на момент купівлі з вами мусять бути дочки. Є й інший варіант. Купіть акції на своє ім'я, а потім оформите їх для дочок дарчим документом. Між іншим, незабаром в Одесі відкриється наше представництво і ваша дочка за ваші гроші може запросто зробити собі іменний дарунок...

— Віктор Світляк. Таке делікатне питання, Павле Петровичу, ви особисто, мабуть, теж маєте вільні гроші. Куди ви їх вкладаєте? Чи купуєте акції фонду?

— Купив, звичайно.

— А ваші батьки, родичі?

— Вони в основному усі не кияни. Коли почнемо продавати акції у регіонах, де вони мешкають, переконаний, мої родичі теж стануть акціонерами.

Взагалі, у нас такий підхід: якщо працівник вірить в успіх фірми, він купить акції. Ми це не проводили ніяким рішенням. Але я подивився, зізнаюся, в операційній палаті, скільки моїх співробітників купили акції. Виявилося, що майже всі. Вважаю, це нормальне вкладення капіталу...

Історія: уроки другої світової війни

«ЛИСТІВЦІ ВОНИ НЕ ПОВІРЯТЬ...»

«Батьківщину не зрадив, секретів не видав. Хай живе Батьківщина», — так написав у передсмертній записці ад'ютант Т. Строкача. Але про це стало відомо значно пізніше.

ТОРІК республіканська преса («Незалежність», «Літературна Україна») опублікувала стенограму допиту у штабі Російської визвольної армії (РВА) ад'ютанта для особливих доручень при начальникові Українського штабу партизанського руху Олександра Русанова. Її у формі листівки скидали у 1943 році з літаків над партизанськими базами Чернігівщини, Брянщини, Сумщини. Окрім того, її вмістили майже всі окупаційні газети. Підсилювало враження фото капітана у власівській формі. Зізнання ж його були такі правдоподібні, що народний комісар держбезпеки СРСР Меркулов направив копію допиту в Центральний штаб партизанського руху при Ставці Верховного головнокомандування для відповідного реагування. Отриманий документ шокував вище партизанське керівництво, особливо Тимофія Строкача, який, за свідченнями полоненого, боявся, що люди при німцях відчують полегшення, а тому говорив: «Нужно сделать так, чтобы население почувствовало на своей шкуре... чтобы его охватило отчаяние». У стенограмі розкрито механізм антинародної діяльності компартії, НКВС—НКДБ на окупованій німцями території, наведено факти мародерства, пиятства партизанів, провокаційні дії їхніх командирів. Завершувалося «Свідчення офіцера Українського штабу партизанського руху» такими словами: «Сейчас я много думал обо всем. И если теперь я говорю обо всем откровенно, то не потому, что ко мне пришло позднее раскаяние, а для того, чтобы раскрыть глаза тем, кто обманут».

Відразу ж після появи листівки матір, батька, двох малолітніх сестричок О. Русанова за жорстокими звичаями сталінського режиму поспішно розстріляли. Адже ніхто навіть не сумнівався в достовірності його свідчень. Бо вони, хоч як прикро, відповідали тим непривабливим реаліям, про які поінформовані сучасники досить добре знали.

...Весною 1943 року перед проведенням операції «Цитадель», що увійшла в історію під назвою «Курська дуга», фашисти вирішили очистити ліси Чернігівщини, Брянщини від партизанів, які заважали просуванню ешелонів до фронту. Проти них було кинуто шість дивізій. Майже за місяць партизани були оточені й потрапили в безвихідь: лише невеличким групам, поодиноким бійцям вдалося пробитися через щільне кільце, яке стискалося дедалі міцніше. Трагічно склалася й доля спецрозвідувального загону імені 25 років РСЧА, який очолював капітан Русанов. 5 червня бійців притисли до Десни, більшість із них загинула. На важкопораненого командира, який знепритомнів і марив, наштовхнулись карателі. Його б пристрелили, як інших, але документи, знайдені в планшетці, викликали інтерес. Перед ними був ад'ютант Т.Строкача! До того ж він, як вказувалось у посвідченні, виконував спеціальні завдання.

Ледь підлікованого в тюремному лазареті 24-річного Олександра відразу передали гестапівцям. Але, попри всі тортури, він тримався мужньо, не назвав жодного прізвища, не видав ніякої секретної інформації! Не дала очікуваного результату й «дружня» розмова з власівськими офіцерами.

З України О.Русанова направили до більш кваліфікованих «спеціалістів» по мордуванню — у фортецю Лютцен, що в Східній Пруссії, потім у в'язницю Тегель в Берліні й пізніше — в застінки концтабору «Заксенгаузен».

Лише в 1960 році стають відомі німецькі документи, які проливають світло на той період життя полоненого ад'ютанта. Натрапивши на них, відомий учасник партизанського руху Петро Вершигора, вражений прочитаним, відразу пише Строкачу: «Потрапивши в полон, він поводився, як герой, його катували, він загинув, але не виказав нікого й нічого». Про мужність, стійкість у німецьких катівнях Олександра згодом розповів у «Правде» (23.10.1963 року), журналі «Дніпро» (1970, № 2) письменник Павло Автомонов. Мені ж пощастило зустрітися у Грем'ячі Новгород-Сіверського району, можливо, вже на сьогодні єдиним свідком героїчних діянь партизанського командира — вчителем-пенсіонером, колишнім бійцем-диверсантом загону імені 25 років РСЧА Петром Захаровичем Рябком, якому в ті трагічні дні вдалося пробитися крізь оточення.

— Це була надзвичайна людина, — розповів ветеран. — Уявіть собі таку картину: у Спарті нас оточили мадяри. Зима. Лютий холод. Сніг. Здається, все, кінець! У них кулемети. Ми як на долоні. І ось бачимо Русанова, який виїжджає з-за сусідніх хат на коні з білим полотнищем. Аж похололо на серці: вирішив здаватися? Мадяри теж отетеріли. Назустріч Русанову вийшов приймати у полон їхній полковник. А капітан конем через нього — та й у ліс. Поки вони отямились, то й ми прорвались за ним. Отакий сміливий був козак!

У 1960-х роках Т. Строкач одержав листа з Архангельська від Михайла Івановича Іконникова, який чудом урятувався від смерті в гестапівських катівнях. Ось що він писав: «В течение нескольких месяцев Русанов сидел в тюрьме Тегель, где я в этот период находился под следствием гестапо за подпольную работу среди военнопленных. Мне удалось случайно с ним познакомиться близко, даже два раза во время бомбежки я попал в его одиночную камеру (я сидел на четвертом этаже, и нас обычно сводили вниз во избежание побегов). Для нас, узников, Русанов был примером бесстрашия и непреклонности. Даже вахтманы его побаивались и уважали за стойкость и мужество. Я ему во многом обязан: он меня поддерживал морально, воодушевлял, учил, как себя вести на допросах, да и не только меня, но и многих других узников. Капитан Русанов встречался в тегельской тюрьме с Мусой Джалилем и его товарищами, с которыми я тоже был знаком. Позже мне удалось спасти от гибели один из блокнотов со стихами Джалиля. Этот блокнот я должен был передать Русанову, но не смог, так как его внезапно увезли из тюрьмы. Капитан Русанов был приговорен к смертной казни, и гестапо увезло его для уничтожения...»

Смертник позбавив фашистів насолоди його вбити — напередодні він перерізав собі вени. Збереглися рядки вірша Олександра, написані у важкі хвилини:

«Честность мою много знает людей,
Листовке они не поверят...»

На жаль, повірили! І причини тут не тільки в тому, що сталінська система була замішана на тотальній підозрілості, недовір'ї до людей, закомплексованому пошуку «ворогів народу». Автори «Свідчення офіцера УШПР» мали в своїх руках багатющий матеріал свідчень полонених у брянсько-чернігівському «котлі» партизанів, інші правдиві дані про партизанський рух. А в ньому були, безперечно, не тільки героїчні сторінки. Скажімо, в записках заступника О. Федорова, другого секретаря Чернігівського підпільного обкому КП(б)У Миколи Попудренка, що завдяки ліквідації КПРС стали доступні громадськості, натрапляємо на такі рядки від 14.04.42 року: «Факт остается фактом, мы с противником не боролись (...) Мне кажется, что если бы нам не нужно было есть, то мы не тронули бы и полиции». Або інше красномовне свідчення від 21.08.42 року: «Составили сводку за бой в Софиевских дачах — я в этом составлении не участвовал и с этой сводкой не согласен... Откуда взялось 210 (німців. — **Примітка автора**). Кому от этого легче? Для чего все это делается? Между прочим так была составлена за Елинские бои 23.03. Когда никто не видел ни одного убитого и написали 437 уничтожено». Чесній людині все це важко збагнути. Не випадково другий секретар постійно конфліктує з О. Федоровим, який за такі липові рапорти невдовзі отримує звання Героя Радянського Союзу.

Траплялось і таке. У 1943 році в Грем'ячі захмелілий від перемоги (щойно Новгород-Сіверщину звільнили від гітлерівців) командир одного з брянських загонів Василь Кошелєв убив у сварці командира партизанського загону імені Ворошилова Саркиса Азаряна. Цього ж дня й над ним ворошиловці вчинили кривавий самосуд.

Пам'ятаю, як кілька років тому писав матеріал про спалені Піски Бобровицького району. Мене тоді вразила партизанська безвідповідальність: підстерегли і збили німця якраз біля села! Хіба ніхто не знав, як за подібні дії карають фашисти? Чи це робилося навмисне, щоб населення «охопив відчай»? Скільки подібним чином згоріло сіл на Чернігівщині!

Отож підступним авторам «Свідчення офіцера УШПР» не дуже-то треба було дофантазовувати партизанську дійсність. Адресувавши свій витвір партизанам, вони розраховували на розуміння: більшовизм не принесе їм визволення, не має рації його захищати. Але біда народних месників у тому, що, співчутливо сприйнявши гірку правду про своє буття, вони загалом не знали, як далі діяти. Автори «Свідчення» грали на боці фашистів, а режим останніх теж не викликав симпатій, мало чим відрізнявся від сталінського. До усвідомлення ж боротьби за незалежність України, за демократичні перетворення дійшли на терені Чернігівщини лише незначні сили партизанів, підпільників.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

ФУНДАМЕНТ ВАШЕГО БУДУЩЕГО

Украина
252650 г. Киев,
ул. Димитрова, 1
Тел. (044) 227-72-02
Факс: (044) 268-15-30
Телетайп: 631561 ГРЕК
Телекс: 131155
GREC SU

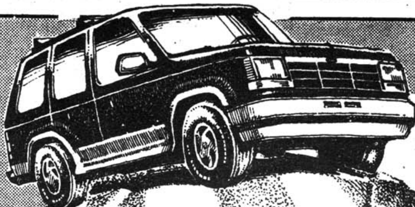
С 5 апреля по 5 октября 1993 г. на территории Украины производится продажа акций АКБ «ГРАДОБАНК» третьего выпуска.

Общая сумма эмиссии **5.000.000.000** крб., при этом выпускается 2.500.000 акций, которые реализуются и покупаются банком по курсовой стоимости.

Курсовая стоимость акций определяется исходя из установленного эквивалента (1 акция — 2 доллара США) и **изменения курса карбованца к доллару США.**

Подписка на акции производится пакетами по 10 акций по адресам:

1. г. Киев, ул. Димитрова 1, тел. (044) 227-72-02.
2. г. Киев, ул. Саксаганского 111а, тел. (044) 220-57-06.
3. г. Киев, ул. Крещатик 2.
4. г. Киев, б-р Перова 56, тел. (044) 510-62-57, 512-08-82.
5. г. Славутич, ул. Киевский квартал 130, тел. (279) 2-10-22.
6. г. Белая Церковь, ул. Логинова 39/2, тел. (263) 54-581.
7. г. Краматорск, ул. Шкадилова 62, тел. (06264) 4-11-50.
8. г. Черкассы, б-р Шевченко 205, тел. (0472) 45-45-36.

ПЕРЕМОГА - НА БУДЬ - ЯКОМУ ПОЛІ!

Нові автомобілі: ***FIESTA * ESCORT * ORION * SCORPIO * EXPLORER * TRANSIT,***

запасні частини до них та сервісна станція, що працює 72 години на тиждень, чекають на Вас у Києві.

Нові авто, які ми пропонуємо, вироблені в Європі. Всі вони мають невибагливі щодо пального двигуни та підсилену ходову частину.
Ми не обмежуємо їх гарантію кількістю кілометрів. Вона дійсна на протязі 1 року.

Українсько – Американське СП «Віннер Форд Київ» офіційний імпортер компанії «ФОРД» в Україні

Тел. (044) 220-00-00, (044) 271-79-50; Факс: (044) 220-01-81

CU CONSULTING UKRAINE

ТЕСТИ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ

ПРО ПРОВЕДЕННЯ ЕКЗАМЕНІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ УКРАЇНИ ЗА 1992-93 НАВЧАЛЬНИЙ РіК

Начальникам управлінь освіти Ради Міністрів Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Міністерство освіти України повідомляє, що тривалість і структура 1992-93 навчального року, порядок його закінчення в школах України визначені діючими навчальними планами («Інформаційний збірник Міносвіти України». 1992 р. NN 9, 10, 11). Після завершення навчальних занять у денних і вечірніх (змінних) школах проводяться екзамени.

Необхідність, форми і строки проведення перевідних екзаменів у 5 — 8 і 10 (11) класах визначаються педагогічною радою.

У 9-х класах денних і вечірніх (змінних) загальноосвітніх шкіл з 28 травня по 5 червня проводяться 3 випускні екзамени:

— рідна мова* (диктант або переказ);
— математика (алгебра або геометрія);
та один екзамен за вибором учнів.

Форми і строки екзаменів з мови та математики у цих класах встановлюють управління освіти Ради Міністрів Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій. Перелік предметів для вибору учнями визначають педагогічні ради, враховуючи їх значення для загальноосвітньої і загальнокультурної підготовки, інтереси учнів, профіль класу.

В 11(12)-х класах денних і вечірніх (змінних) загальноосвітніх шкіл з 29 травня по 12 червня проводяться чотири випускні екзамени:

рідна мова* (диктант — 29 травня), математика (письмово — 2 червня) та два екзамени за вибором учнів (українська література; російська або інша національна, світова література; історія України, іноземна мова; фізика; хімія; біологія).

У школах з російською мовою навчання та в школах для національних меншин за бажанням учнів замість екзамену з рідної мови може проводитись екзамен з української мови.

Екзаменаційні завдання з української (російської) мови та математики оголошуються по українському телебаченню і радіо. Екзамени за вибором учнів проводяться за білетами або питаннями, що опубліковані в «Інформаційному збірнику Міносвіти України» за 1992 р., NN 1, 3, 6, до яких шкільні екзаменаційні комісії вносять необхідні зміни та доповнення.

У період з 20 квітня по 12 травня в 11(12)-х класах усіх денних загальноосвітніх шкіл проводяться контрольні роботи (зрізи знань) за курс середньої школи: з двох обов'язкових предметів (українська або рідна** мова, математика) і чотирьох предметів за вибором учнів (мова одного з народів України; українська література; російська, світова література; іноземна мова; історія; географія; фізика; хімія; біологія).

Строки проведення контрольних робіт (зрізів знань):

— українська мова (диктант) — 20 квітня;
— російська або інша національна мова (диктант) — 22 квітня;
— математика — 24 квітня;
— українська література — 26 квітня;
— фізика — 28 квітня;
— російська або інша національна, світова література — 30 квітня;
— хімія — 3 травня;
— іноземна мова (англійська, німецька, французька або іспанська) — 5 травня;
— географія — 7 травня;
— історія України та всесвітня історія — 10 травня;
— біологія — 12 травня.

У спеціалізованих класах (гуманітарного, художньоестетичного, спортивного профілів), де математика вивчається у скороченому обсязі за програмою інтегрованого курсу, за рішенням педагогічної ради замість обов'язкового екзамену (контрольні роботи) з математики може проводитись випробування з профільного предмета.

Крім учнів випускних класів денних загальноосвітніх шкіл, контрольні роботи можуть виконувати випускники попередніх років, учні випускних класів (курсів) інших навчальних закладів за направленням районного (міського) відділу освіти.

Зазначені контрольні роботи за курс середньої школи проводяться комісіями у складі не менше 5 осіб: голови (представник управління освіти Ради Міністрів Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій), директора школи, вчителя з даного предмета, інших вчителів (не обов'язково з цієї ж школи), викладачів вищих навчальних закладів, представників громадськості.

Склад комісії формується районними (міськими) відділами освіти та затверджується управліннями освіти Ради Міністрів Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Адміністрація кожної школи зобов'язана створити сприятливі умови для проведення контрольних робіт (виділити приміщення для зведення класів і груп, внести зміни до розкладу занять, забезпечити необхідною документацією).

Збірники завдань будуть надіслані до шкіл, а варіанти контрольних робіт — оголошені по державному телебаченню і радіо в день їх проведення.

Оцінювання результатів проводиться за діючими нормами та рекомендаціями, що додаються до текстів завдань.

За бажанням випускників оцінки за контрольні роботи (зрізи знань) можуть зараховуватись як екзаменаційні і підсумкові. В такому випадку учні звільняються від випускних екзаменів з цих предметів.

Результати контрольних робіт (зрізів знань) при бажанні випускників зараховуються як вступні випробування з загальноосвітніх дисциплін у вищих навчальних закладах України, які беруть участь в експерименті про прийом на перший курс у 1993 році.

Перелік таких вищих навчальних закладів, спеціальностей і дисциплін буде доведено до відома випускників до проведення контрольних робіт.

Зміст екзаменаційних і контрольних завдань готують:

— Міносвіти України — для випускних екзаменів та контрольних робіт за курс середньої загальноосвітньої школи;

— управління освіти Ради Міністрів Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій та відповідні ІУВ — для обов'язкових випускних екзаменів за курс школи II ступеня, для повторних письмових і додаткових профільних випускних екзаменів, а також з рідної мови і літератури для шкіл (класів) з румунською, польською, угорською мовами навчання;

— школи — для перевідних, а також випускних екзаменів за вибором для учнів дев'ятих класів.

При підготовці екзаменаційних матеріалів школи можуть використовувати білети, розроблені Міністерством освіти України і видані у попередні роки, до яких вносяться відповідні корективи.

З усіх інших питань закінчення навчального року у загальноосвітніх навчально-виховних закладах органи освіти, педагогічні колективи користуються Інструкцією про екзамени, переведення та випуск учнів загальноосвітніх шкіл України («Інформаційний збірник Міносвіти України», 1992 р., N 6) з урахуванням окремих змін і доповнень.

Зокрема, переведення і випуск учнів (п. 1.1 — 1.7) здійснюється відповідно до положення про середню загальноосвітню школу України (пп. 31 — 35).

Свідоцтво про неповну середню освіту і атестат про загальну середню освіту (п. 4.11) заповнюється державною мовою (а в національних школах — державною і рідною) чорним чорнилом (тушшю, пастою) або за допомогою друкарських пристроїв.

Нагородження учнів загальноосвітніх шкіл (п.5) проводиться відповідно до нових положень про золоті і срібні медалі, похвальні листи та грамоти.

Контроль за правильністю переведення, нагородження та випуску учнів загальноосвітніх шкіл здійснюють відповідні районні (міські) відділи та управління освіти Ради Міністрів Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Заступник міністра освіти
О.Г.МОРОЗ.

* Рідна мова — мається на увазі мова навчання.
** Можуть виконувати учні неукраїнськомовних шкіл, які вивчають державну мову менше 5 років.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Після публікації цього документа в газеті «Освіта» редакція «Голосу України» отримала копію ще одного листа за підписом О.Мороза про окремі уточнення щодо проведення цьогорічних екзаменів у загальноосвітніх школах України. Нижче друкуємо ці поправки.

«У 9-х, 11/12-х класах денних і вечірніх (змінних) загальноосвітніх шкіл проводиться обов'язковий екзамен (диктант) з державної мови, а для тих, хто вивчав державну мову менше п'яти років, — з мови навчання.

Такий порядок встановлюється і для доекзаменаційних контрольних робіт (тестування).

При формуванні комісій, які проводитимуть контрольні роботи, слід враховувати, що до їх складу обов'язково повинні входити вчителі не з цієї школи, а також викладачі вищих навчальних закладів.

Повідомляємо також, що, крім педагогічних інститутів, вищих навчальних закладів міністерства оборони України, в експерименті беруть участь Дніпропетровський інститут інженерів залізничного транспорту, окремі факультети Сумського фізико-технологічного інституту.»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ XX СТ.

Тести і завдання призначаються для контрольних робіт (зрізи знань). При їх підготовці враховано сучасні шкільні програми та тематичне планування навчального матеріалу з історії на 1992/93 навчальний рік, а також найновіші публікації.

Запровадження цих тестів та завдань грунтується на таких принципових підходах до перевірки знань:

— знання учнів — це важливий об'єктивний показник ефективності і результативності всього навчально- виховного процесу;

— знання учнів мають включати як суто знання, так і вміння і елементи світогляду;

— необхідність врахування під час перевірки багатьох факторів, які впливають на знання (складність процесу оновлення змісту історичної освіти в сучасних умовах, відсутність у школах сучасних підручників, підвищення ролі вчителя у здобуванні учнями знань, мотиви навчальної діяльності учнів і т.ін.);

— комплексний характер перевірки; головне — її навчальний характер.

Письмові завдання носять диференційний характер: I, II, III рівня складності.

Завдання I рівня складності — це альтернативні тестові завдання (правильності і помилковості) про події і факти, історичних діячів, хронологічні дати, які вимагають у самих простих варіантах вибору і конкретної відповіді «так».

Завдання II ступеня складності — це переважно тести з вибірковими відповідями, з двохстороннім вибором, з вимогами виписати події у певній хронологічній послідовності тощо. Виконання цих тестів потребує більш глибоких знань історичних фактів, подій і явищ, їх аналізу.

Завдання III ступеня складності — це завдання творчого характеру. Вони відбивають вимоги шкільних програм щодо формування в учнів таких знань і умінь:

— співвідносити історичні події, процеси з періодом, епохою на основі знання періодизації історії;

— аналізувати й узагальнювати у певній системі, порівнювати, оцінювати, пояснювати історичні факти на основі різнобічного вивчення джерел і застосування історичних знань;

— розглядати і характеризувати суспільні явища у розвитку і конкретно-історичних умовах;

— складати план, розгорнутий план, тези.

Учні одночасно одержують чотири завдання III ступеня складності, десять завдань II ступеня складності і десять завдань першого ступеня складності. На виконання завдань — 3 години.

Передбачається диференційний підхід до оцінювання виконаних завдань різного ступеня складності.

Завдання III ступеня складності оцінюються 3 — 5 балами. При цьому враховується: глибина і повнота письмової відповіді, оволодіння необхідними уміннями, усвідомленість і самостійність застосування знань, логіка викладу матеріалу, включаючи узагальнення і висновки.

5 балів виставляється за коротку точну відповідь на поставлене питання; тест, викладений логічно, без істотних помилок.

3 бали виставляється, коли матеріал містить незначні помилки і прогалини, виклад не досить систематизований і послідовний, висновки доказові, але містять неточність.

У разі, коли письмова відповідь містить істотні помилки, у тому числі у висновках, або головний зміст матеріалу не розкрито, за виконану роботу виставляється «0» балів.

За правильно виконане завдання II ступеня складності виставляється 3 бали, I ступеня складності — 1 бал.

При виставленні оцінок враховуються бали, одержані за всі 24 завдання.

Таблиця відповідності балів до оцінок загальноосвітньої школи така:

Бали:	60-50	49-37	36-21	20-0
Оцінки:	«5»	«4»	«3»	«2»

ІСТОРІЯ

I. Завдання третього ступеня складності

1. Використовуючи підказку, випишіть окремо характерні особливості економічного розвитку Росії в епоху монополізму.

1) Засилля прошарку рантьє, тобто осіб, що не беруть безпосередньо участі у виробництві, а живуть за рахунок доходів від цінних паперів, на проценти від капіталів, які передають у позику.

2) Високий ступінь концентрації виробництва.

3) Збереження великої кількості феодальних пережитків.

4) Серед різних форм монополістичних об'єднань переважають трести.

5) Значна частина підприємств пов'язана з військовими відомствами.

6) Відносна техніко-економічна відсталість країни.

7) Зростаюча залежність від іноземного капіталу.

8) Жорстокі і відсталі форми експлуатації трудящих.

2. У колонці праворуч випишіть відмінні особливості політичного життя великих капіталістичних країн на початку XX ст.

Країни	Відмінні особливості політичного життя
Великобританія	
Франція	
США	
Німеччина	
Австро-Угорщина	
Росія	

А. Система двох партій; обмеження прав палати лордів; підвищення ролі кабінету міністрів; курс на соціальні реформи; проблеми окремих територій.

Б. Конституційна монархія; система державного дуалізму, її криза; великодержавна політика щодо національних меншин.

В. Зміцнення федеративного республіканського ладу; підвищення влади центрального уряду; програма реформи під назвою «нова демократія».

Г. Зміцнення республіканського ладу, розширення демократичних свобод; посилення впливу партії радикалів.

Продовження на 11 стор.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ XX СТ.

Продовження. Поч. на 10 стор.

Д. Панування самодержавства; відсутність конституції, виборних органів влади; посилення влади таємної поліції; організаційне оформлення опозиційних політичних партій; складання своєрідного парламентаризму третьочервневої монархії.

Е. Напівабсолютистська монархія; засилля воячщини.

3. Складіть розгорнутий план на тему: причини, характер, основні події і результати першої війни між УНР і радянською Росією.

4. Поставте в хронологічний ланцюжок названі події Другої світової війни від її початку до нападу гітлерівської Німеччини на СРСР.

1) Окупація Німеччиною Данії і Норвегії.

2) Окупація Німеччиною Польщі. Вступ Радянського Союзу на територію Західної України і Західної Білорусії.

3) Притиснення англо-французьких військ до моря біля Дюнкерка, їх евакуація на Британські острови.

4) Комп'енське перемир'я. Капітуляція Франції.

5) Захоплення Німеччиною Нідерландів, Бельгії і Люксембургу.

6) Семимісячна «дивна війна».

II. Завдання другого ступеня складності

1. Виберіть положення, яке, на вашу думку, найбільше відображає роль України в економіці Російської імперії на початку XX ст.

А. Україна була «внутрішньою колонією», аграрно-сировинним придатком Росії.

Б. Україна була одним з найбільш розвинутих аграрних та індустріальних регіонів імперії.

В. Україна була найбільш розвинутою в економічному відношенні частиною царської Росії.

2. Столипінська аграрна реформа

А. Не мала успіху в Україні.

Б. Проводилася мляво, як і в цілому по Росії.

В. Мала найбільший успіх в Україні.

3. Визначіть, які із зазначених груп подій революції 1905-1907 рр. відбулися в Україні.

А. 1) Розстріл мирної демонстрації 9 січня 1905 р.

2) Повстання на броненосці «Потьомкін».

3) Повстання на крейсері «Очаків».

Б. 1) Збройне повстання на Пресні.

2) Повстання саперів під командуванням підпоручика Б.Жадановського.

3) Повстання на броненосці «Потьомкін».

В. 1) Повстання на броненосці «Потьомкін».

2) Повстання на крейсері «Очаків».

3) Повстання саперів під командуванням підпоручика Б.Жадановського

4) Під час першої світової війни воєнні дії на території України проходили у районі

А. Східної Галичини.

Б. Східної Галичини, Волині, Київщини.

В. Східної Галичини, Волині, Буковини.

5. Яким Універсалом Центральної Ради проголошувалося: «Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого не залежною, вільною, суверенною державою українського народу».

А. І Універсал.

Б. II Універсал.

В. III Універсал.

Г. IV Універсал.

6. В якій сфері діяльності урядом гетьмана П.Скоропадського досягнуто найбільших успіхів?

А. У зовнішній політиці.

Б. В аграрній політиці, у стабілізації промисловості, у будівництві збройних сил.

В. У національно-культурній політиці.

7. Використовуючи підказку, визначіть основні напрями «нового курсу» економічної політики президента США Ф.Рузвельта.

А. Надання фінансової допомоги банкірам і промисловцям. Запровадження соціального страхування; фонди допомоги безробітним. Невтручання у господарське життя. Вільна конкуренція. Часткове регулювання сільськогосподарського виробництва. Надання права організовувати профспілки.

Б. Державне регулювання промислового виробництва. Запровадження «кодексів чесної конкуренції»; встановлення обсягу виробництва, цін на продукцію, регулювання ринків збуту.

Встановлення нових взаємовідносин між капіталом і працею (мінімум зарплати робітникам, 40-годинний робочий тиждень, допомога безробітним і т.ін.). Право організовувати профспілки і укладати колективні договори з підприємцями.

Зменшення посівних площ, виробництва сільськогосподарської продукції. Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва.

В. Державне регулювання промислового виробництва (встановлення обсягу виробництва, цін на продукцію, регулювання ринків збуту і т.ін.)

Створення «фермерського бюро» для зупинки державою сільськогосподарської продукції з метою підвищення на неї цін.

Встановлення нових взаємовідносин між підприємцями і робітниками. Надання права укладати колективні договори з підприємцями.

8. Яке твердження, на вашу думку, є найбільш повним і правильним.

Джерелами сталінської індустріалізації були:

А. Перекачування коштів із сільського господарства і легкої промисловості. Вилучення коштів з населення через примусові державні позики . Кошти, одержані за рахунок масового продажу спиртних напоїв («п'яні гроші»).

Б. Перекачування коштів із сільського господарства і легкої промисловості. Вилучення грошей та цінностей у непманів, експлуатація селян і робітників; використання дешевої робочої сили в'язнів. Вилучення коштів з населення через примусові державні позики. Кошти, одержані за рахунок масового продажу спиртних напоїв («п'яні гроші»). Продаж культурних цінностей за кордон.

В. Продаж культурних цінностей за кордон. Вилучення грошей і цінностей у непманів. Експлуатація селян і робітників; використання дешевої робочої сили в'язнів. Експорт товарів по демпінгових цінах. Зарубіжні кредити.

9. Україна вперше вийшла на міжнародну арену, ставши повновладним членом світової співдружності — членом ООН.

А. У 1945 р.

Б. У 1975 р.

В. У 1991 р.

10. У яких сучасних розвинутих країнах, згідно з конституцією, основою економічної системи є «соціальне ринкове господарство»?

А. Італія

Б. ФРН

В. Японія

Г. Франція

III. Завдання першого ступеня складності

І. Вірно чи помилково? Напишіть літеру В, якщо твердження вірне, або літеру П, якщо воно помилкове.

А. Одним із засновників і керівників німецької соціал-демократичної партії та II Інтернаціоналу був К.Лібкнехт.

Б. Одним із засновників німецької соціал-демократичної партії і II Інтернаціоналу був А. Бебель

В. Одним із засновників німецької соціал-демократичної партії і II Інтернаціоналу був Ж. Гед.

2. Назовіть прізвище українського композитора, який написав оперу «Утоплена», хор-гімн «Вічний революціонер», «Молитва за Україну».

1) М.Д.Леонтович.

2) С.П.Людкевич.

3) М.В.Лисенко.

4) К.Г.Стеценко.

3. Серед поданих імен назвіть голову Української Центральної Ради, що утворилася в березні 1917 р.

1) В.К.Винниченко.

2) С.В.Петлюра.

3) М.С.Грушевський.

4. У 1993 р. в Україні вперше офіційно відзначалася ювілейна дата — день прийняття IV Універсалу УНР, яким проголошено самостійність і незалежність Української Народної Республіки.

Серед поданих нижче дат назвіть дату прийняття IV Універсалу УНР

А. 30 січня 1918 р.

Б. 31 січня 1918 р.

В. 22 січня 1918 р.

Г. 5 січня 1918 р.

5. З якою із цих країн СРСР безперервно співробітничав з 1922 по 1932 р. в економічній, політичній і воєнній сферах?

А. Великобританія

Б. Франція

В. Німеччина

Г. Японія

Д. Китай

6. Коли Прикарпатська Україна була окупована хортистською Угорщиною?

А. Березень 1938 р.

Б. Березень 1939 р.

В. Березень 1940 р.

7. Прочитайте текст, дайте відповідь на запитання

«У вересні 1941 р. з вини Ставки Верховного Головкомандування і особисто Й.Сталіна війська Південно-Західного фронту були оточені. Лише невеликій частині військ вдалося прорвати кільце. При виході з оточення був смертельно поранений командуючий армією. Після війни він був похований у Києві».

1) С.К.Тимошенко.

2) М.П.Кирпонос.

3) М.О.Бурмістренко.

4) В.І.Тупиков.

8. Територія України повністю була звільнена від німецьких загарбників:

А. У грудні 1943 р.

Б. У січні 1944 р.

В. У жовтні 1944 р.

9. Організація Об'єднаних Націй (ООН) була створена

А. Після підписання акта про беззастережну капітуляцію Німеччини, у травні 1945 р.

Б. Незадовго до закінчення Другої світової війни, у квітні 1945 р.

В. Після закінчення Другої світової війни, у вересні 1945 р.

10. Коли внаслідок всенародного голосування був обраний перший Президент України?

А. 16 липня 1990 р.

Б. 24 серпня 1991 р.

В. 1 грудня 1991 р.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ, РОСІЙСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Перший тип завдань — це тести для перевірки знань учнів, які вимагають вибрати варіант правильної відповіді.

Другий тип запитань і завдань передбачає перевірку загальних і спеціальних умінь та навичок, що формуються в процесі вивчення літератури (у процесі тестування передбачено виконати три завдання із запропонованих п'яти на вибір учнів). До загальних, наприклад, належать уміння виділяти головне і другорядне у прочитаному матеріалі, порівнювати, зіставляти, класифікувати поняття, аргументувати певні твердження. Спеціальні вміння — це вміння розуміти мову мистецтва, виявляти своєрідність стилю письменника і прийоми художнього зображення, визначати роль окремих компонентів твору в здійсненні задуму автора, особливості творів різних жанрів.

Оскільки вміння передбачає здатність виконання розумових і практичних операцій у видозмінених обставинах, поряд з завданнями, побудованими на знайомому текстовому матеріалі, учням пропонують також завдання на базі художніх творів, які не вивчалися за шкільною програмою, але доступні для сприймання і аналізу.

Третій тип — це перелік тем і питань творчого характеру. Кожен учень повинен виконати невелику письмову роботу на вибрану ним тему; але її не варто розуміти як тему традиційного в шкільній практиці твору, на написання якого, як правило, вимагається багато часу. В роботі учні повинні дати відповідь по суті теми, питання, показати знання літературного матеріалу, уміння користуватися ним, робити правильні висновки і узагальнення, обгрунтовувати власні судження.

За час, що відводиться для контрольної перевірки, кожен учень повинен виконати певну кількість завдань усіх трьох рівнів.

Так, з 1 типу — це 8 тестів із 10 запропонованих, з 11 — три завдання із 5 запропонованих, з 111 типу — 1 творча робота за обраною темою із 3. Таким чином, кожен учень матиме можливість вибрати 12 завдань із 18 запропонованих і виконати їх за 4 астрономічних години.

Під час перевірки виконаних завдань усіх трьох типів виставляється оцінка в балах. Максимальна кількість, яку може набрати учень — 60 балів.

У наведеній таблиці вказані критерії оцінки одного виконаного завдання кожного типу відповідно до діючої в школі п'ятибальної системи.

Див. таблицю:

Завдання, які оцінено	Типи завдань і кількість набраних балів		
	1 тип	11 тип	111 тип
на «5»	2 бали	8 балів	20 балів
на «4»	1,5 бала	7 балів	16 балів
на «3»	1 бал	5 балів	12 балів
на «2»	0,5 бала	1-2 бали	1-4 бали
на «1»	—	—	—

Оцінка «5» за виконання завдання III типу ставиться тоді, коли відповідь повна, вичерпна, лексично і стилістично грамотна.

Оцінка «4» — якщо відповідь правильна, лексично і стилістично вправна, учнем допущені лише окремі неточності, є порушення послідовності у викладі думок.

Оцінка «3» — відповідь в основному правильна, але схематична, поверхова, неповна, є ряд неточностей; вона невправна з погляду лексики і стилю, не відзначається грамотністю оформлення.

Оцінка «2» ставиться тоді, коли відповідь або неправильна (в такому випадку учень одержує 0 балів), або завдання виконане лише частково (менше, ніж наполовину).

За виконану роботу виставляється загальна оцінка на основі суми одержаних балів за всі виконані учнями завдання.

«5» — від 60 до 50 балів;
«4» — від 49 до 36 балів;
«3» — від 35 до 20 балів;
«2» — від 0 до 19 балів;
«1» — - -

Завдання III типу

1. Як у кіноповісті О.Довженка «Зачарована Десна» утверджується думка про духовну красу, талановитість народу?

2. «Бережіть собори ваших душ». Як ви розумієте ці слова, вкладені в уста одного з персонажів роману О.Гончара «Собор»?

3. Розкрийте на образах Мавки і Лукаша перемогу високих людських ідеалів («Лісова пісня» Лесі Українки).

Завдання II типу

1. Прочитайте текст. Визначіть його жанр і випишіть постійні епітети разом з іменниками, до яких вони відносяться.

— Ой весна, весна,
ти красна,
що ти, весна красна,
нам принесла?
— Принесла я вам
літечко
ще й запашнеє зіллячко,
ще й зеленую травицю
І холодную водицю.
Принесла я вам ягнятко,
ще й маленькеє телятко
. . . .
Ой верба, верба,
схилила гіллячко додолу
на зеленую діброву,
на холодную водицю,
на шовковую травицю.

2. Назвіть проблеми, порушені у драматичній поемі Лесі Українки «Лісова пісня».

3. Поясніть, чим відрізняються між собою гумор, сатира та іронія. Під цим кутом зору проаналізуйте уривок з байки Л.Глібова «Щука».

На той раз суддями були:
Якіїсь два Осли,
Одна нікчемна Шкапа
Та два старенькиx
Цапа, —
Усе народ, як бачите,
такий
Добрячий та плохий.

4. Визначити, за допомогою яких тропів А.Малишко в «Пісні про рушник» змальовує образ матері:

«І твоя незрадлива
материнська
ласкава усмішка
І засмучені очі хороші,
блакитні твої».

5. Чим відрізняється віршована мова від прозової? Доведіть на основі аналізу двох уривків з творів:

«Надворі весна вповні. Куди не глянь — скрізь розвернулося, розпустилося, зацвіло пишним цвітом. Ясне сонце, тепле й приязне, ще не вспіло наложити палючих слідів на землю: як на великдень дівчина, красується вона в своїм розкішнім убранні...»

(Панас МИРНИЙ).

«Була весна весела,
щедра, мила,
Промінням грала,
сипала квітки,
Вона летіла хутко,
мов стокрила,
За нею вслід співучії
пташки!»
(Леся УКРАЇНКА).

Завдання І типу

1. У народній пісні «Ой на горі та й женці жнуть» згадуються історичні особи...

А. Кармелюк.

Б. Дорошенко.

В. Хмельницький.

Г. Сагайдачний.

2. «О рідне слово, хто без тебе я?» Автор цих рядків...

А. М.Рильський.

Б. Д.Павличко.

В. В.Симоненко.

3. Перший драматичний твір Лесі Українки — це ...

А. «У катакомбах».

Б. «Лісова пісня».

В. «Блакитна троянда».

Г. «Одержима».

4. Чіпка дізнається, що в нього незаконно відібрали землю. Це...

А. Зав'язка.

Б. Кульмінація.

В. Розв'язка.

5. Кому належать слова: «Світ ловив мене, та не впіймав»? Підкресліть прізвище автора.

А. Г.Квітка-Основ'яненко.

Б. І.Вишенський.

В. Г.Сковорода.

6. Ліна Костенко утверджує думку про безсмертя народу і його пісні у творі...

А. **«Моя любове! Я перед тобою»...**

Б. **«Маруся Чурай».**

В. **«Пастораль XX сторіччя».**

Г. **«Тут обеліскiв ціла рота»...**

7. Невеликий ліро-епічний твір героїчного змісту називається...

А. Повістю.

Б. Баладою.

В. Поемою.

8. Героїчні та трагічні сторінки історії України, відображені у творах Т.Шевченка періоду трьох літ:

А. **«Сон».**

Б. **«Єретик».**

В. **«Юродивий».**

Г. **«Наймичка».**

Д. **«Заповіт».**

Є. **«Художник».**

9. **«Як треба рятовати Україну, байдуже мені і літа, та й рани. Обновиться як орля юность моя. На коня, на коня! Нічого гаятись!»** — це слова героя роману П.Куліша **«Чорна рада»...**

А. Череваня.

Б. Сомка.

В. Шрама.

Г. Тура.

Д. Петра.

10. Одного із своїх героїв Олесь Гончар називає **«батькопродавцем».** Підкресліть назву твору та ім'я персонажу, про якого мовить автор...

А. **«Людина і зброя».** Богдан Колосовський.

Б. **«Собор».** Володька Лобода.

В. **«Бригантина».** Порфир Кульбака.

Продовження на 12 стор.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ, РОСІЙСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Продовження. Поч. на 10, 11 стор.

РУССКАЯ И МИРОВАЯ ЛИТЕРАТУРА

Задания III уровня

1. Украинские народные предания и поверья в гоголевских «Вечерах на хуторе близ Диканьки».

2. «И много чар, и много песен...» Что я знаю о «серебряном веке» русской поэзии.

3. Самый интересный для меня писатель мировой литературы XX столетия.

Задания II уровня

1. Слова: **«бор, буря, ведьма, ель, еж, мрак, мосток, медведь, метель и прочая...»** — из романа А. С. Пушкина «Евгений Онегин».

Объясните, что связывает воедино этот набор слов.

2. Н. В. Гоголь назвал Ноздрева в поэме **«Мертвые души» «историческим человеком»**, потому что тот...

А. участвовал в сражениях.
Б. был знаменитым охотником.
В. писал историю губернского города.
Г. коллекционировал исторические документы и предметы старины.
Д. был воплощением **«истории»** в обывательском смысле слова.
Е. рассказывал о себе всевозможные небылицы.

Аргументируйте выбор варианта ответа и объясните разницу между прямым и переносным значением слова **«история»** в данном случае.

3. Обратите внимание на цветообозначения, принадлежащие одному из тончайших колористов русской литературы — И. А. Бунину. Объясните, какие цвета или их сочетания подразумеваются в каждом конкретном случае и каков смысл подобных бунинских характеристик:

«актер с лицом цвета замазки»;
«глаза, дерзкие и пестрые,
цвета пчелы»;
«платье цвета куропатки».

4. Прочитайте стихотворение М. И. Цветаевой. Найдите в нем сравнения и объясните их художественную роль.

Я счастлива жить
образцово и просто:
как солнце —
как маятник,
как календарь.
Быть светской
пустынницей
стройного роста,
премудрой — как всякая
божия тварь.
Знать: Дух —
мой сподвижник,
и Дух — мой вожатый!
Входить без докладу,
как луч и как взгляд.
Жить так, как пишу:
образцово и сжато,—
как Бог повелел
и друзья не велят.

5. **«Есть такое твердое правило... Встал поутру, умылся, привел себя в порядок — и сразу же приведи в порядок свою планету».**

Какой смысл вкладывает А.Сент-Экзюпери в это жизненное правило своего героя? Назовите произведение.

Задания I уровня

1. Выделите среди названных пар слов характерные для устного народного творчества словосочетания:

А. чудесная книга.
Б. добрый молодец.
В. серый волк.
Г. утро туманное.
Д. седые камни.
Е. белы рученьки.
Ж. красна девица.

2. Дж. Байрон, Э. Гофман, А. Мицкевич, Ш. Петефи, К. Ф. Рылеев, В. А. Жуковский — представители литературного направления, которое называется...

А. реализм.
Б. романтизм.
В. сентиментализм.
Г. классицизм.

3. Стихотворение «Горные вершины»... озаглавлено М. Ю. Лермонтовым...

А. «Из Гете».
Б. «Из Гейне».
В. «Из Байрона».

4. Момент наивысшего напряжения действия в произведении называется...

А. экспозиция.
Б. кульминация.
В. эпилог.
Г. завязка.

5. **«В каком году —**
рассчитывай,
В какой земле —
угадывай...»
— это начало...

А. сказки А. С. Пушкина.
Б. думы К. Ф. Рылеева.
В. исторической народной песни о Степане Разине.
Г. поэмы Н. А. Некрасова.

6. Такие жанровые формы, как газели и рубаи, свойственны...

А. японской лирике.
Б. французской средневековой лирике.
В. персидской классической поэзии.

7. **«Кстати, он был замечательно хорош собою, с прекрасными темными глазами, темнорус, ростом выше среднего, тонок и строен»** — это портрет героя романа Ф. М. Достоевского «Преступление и наказание»...

А. Разумихина.
Б. Раскольникова.
В. Порфирия Петровича.
Г. Лужина.

8. Герой романа М. Е. Салтыкова-Щедрина «История одного города» градоначальник Угрюм-Бурчеев задумал...

А. дать волю крепостным крестьянам.
Б. учредить в городе Глупове академию наук.
В. «устранить реку».

9. Автор стихотворений: **«Февраль». Достать чернил и плакать...», «Давай ронять слова...», «Гамлет», «Август», «Золотая осень», «Зимняя ночь», «Во всем мне хочется дойти...»** —

А. Андрей Белый.
Б. В. Брюсов.
В. Б. Пастернак.
Г. С. Есенин.

10. **«Мы в ответе за тех, кого приручили»**. Это сказано в произведении...

А. **«Маленький принц».**
Б. **«Собачье сердце».**
В. **«Каштанка».**
Г. **«Белый клык».**

ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ

Тестова перевірка знань випускників шкіл, ліцеїв і гімназій з предметів природничо-математичних дисциплін передбачає розв'язування задач і вправ, відповіді на запитання трьох рівнів складності з усіх розділів курсів математики, фізики, хімії, біології, географії, які складають **базовий рівень** підготовки старшокласників, передбачений діючими навчальними програмами. За критерій складності тестових завдань прийнято кількість логічних кроків або розумових операцій, які необхідно реалізувати, аби дістати відповідь. Зрозуміло, що складність завдань і запитань визначається не лише кількістю операцій, але й рядом інших факторів, приміром, формою запису умови, структурою, необхідністю використовувати штучні прийоми, які спеціально формуються. Тому завдання тестів, як правило, мають звичну форму запису умови, аналогічну до тих, що містяться у підручниках.

І рівень — це вправи і запитання на 1-2 логічних кроки переважно репродуктивного характеру. Для відповіді на них досить знати правила, теореми, ознаки, означення, найпростіші залежності між компонентами математичних дій та елементами геометричних фігур, фізичні, хімічні, біологічні та географічні закономірності, закони, явища і процеси, вміти користуватися довідниковими та статистичними матеріалами, географічними картами.

ІІ рівень включає більш складніші завдання на 2-4 логічних кроки. Їх розв'язання потребує більш ширших знань з курсів.

І та ІІ рівні містять вправи і запитання обов'язкових результатів навчання, що характеризують основний рівень базової підготовки випускників шкіл з предметів природничо-математичного циклу.

Нарешті, ІІІ рівень — це завдання на 4-6 логічних кроки, розв'язання яких потребує творчого використання набутих знань. Вправи цього рівня складають **підвищений рівень** базової природничо-математичної освіти випускників шкіл, ліцеїв та гімназій.

Тести І і ІІ рівнів мають відкритий характер, тому до кожного із завдань дано кілька варіантів відповідей, одна або кілька з яких правильні.

Вправи першого рівня, як правило, виконуються усно, тобто учню досить записати лише відповідь.

Вибір відповідей на ІІ рівні з математики, фізики та хімії має супроводжуватися короткими письмовими поясненнями, які мають свідчити про самостійність роботи учня. Форма їх довільна. Бажано, щоб вони (як і всі записи) були чіткими, розбірливо написані, оскільки їх враховують при оцінюванні роботи. З біології та географії учню досить назвати варіанти відповідей.

Завдання ІІІ рівня — традиційні вправи і запитання, відповіді на які супроводжуються записами, що включають малюнки, ілюстрації, обчислення, пояснення, обгрунтування тощо.

Для зручності правильність виконання тестових завдань оцінюється спочатку в системі «плюс-мінус», а потім в балах.

Відповіді на завдання І рівня оцінюються альтернативно:

за правильну відповідь виставляється «+» або 1 бал, а за відсутність відповіді — «—» або 0 балів.

На ІІ рівні:

1) з математики, фізики і хімії: за правильну відповідь з відповідними письмовими записами, що не містять помилок, а з біології, з географії за вибір повної відповіді виставляється «+» або 2 бали;

2) за неправильну відповідь з математики, фізики і хімії при наявності відповідних письмових записів, а з біології та хімії за неповну відповідь виставляються «+» або 2 бали;

3) у решті випадків виставляється «—» або 0 балів.

На ІІІ рівні:

1) за правильну відповідь і записи без помилок виставляється «+» або 3 бали;

2) за правильну відповідь, яка супроводжується письмовими записами з помилками, або за неправильну відповідь з відповідними записами якої свідчать про самостійність розв'язування, виставляється «+» або 2 бали;

3) за часткове розв'язання або часткову відповідь вправи, що н доведені до логічного завершення, виставляється «—» або 1 бал;

4) у решті випадків виставляється «—» або 0 балів.

Пропонований тест складається з 30 завдань по 10 на кожному рівні. Таким чином учень може набрати максимально 60 балів: 10 на І, 20 на ІІ і 30 на ІІІ рівні. Він виконується за 4 астрономічні години або 240 хв. З огляду на структуру тесту, рівень складності завдань орієнтовно за виконання одного завдання відводиться на І рівні 4 хв, на ІІ — 8 хв, на ІІІ — 12 хв.

Для зручності розв'язування завдання з фізики скомплектовано по три, що включають одночасно завдання трьох рівнів, серед яких є не лише обчислювальні задачі, а й якісні, графічні, по можливості, наближені до експериментальних. Значна кількість завдань може бути розв'язана різними способами. Наприклад, завдання з геометричної оптики можуть бути досить просто розв'язані побудовою або ж з використанням відомих формул.

До практичних умінь і навичок учнів з фізики та інших предметів належить уміння користуватись довідниковими таблицями. Тому разом із завданнями учні можуть використовувати довідкові таблиці, які є, наприклад, у шкільних збірниках задач, що не містять розгорнутих текстів.

При переведенні кількості балів, набраних учнем за виконання тестів, у діючу чотирибальну систему оцінювання слід користуватися такою шкалою

Оцінки	«2»	«3»	«4»	«5»
Бали	0-20	21-35	36-49	50-60

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З МАТЕМАТИКИ ЗА КУРС СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

І РІВЕНЬ

1. Спростити вираз $\frac{a^3 \cdot a^{-1}}{a}$.

А) a^2;
Б) a^0;
В) a;
Г) a^{-1};
Д) a^3.

2. Знайти найменший додатний проміжок зростання функції.

А) $\left(-\frac{\pi}{2}; 0\right)$; Б) $\left(-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right)$;
В) $\left(-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right)$;
Г) $\left(0; \frac{\pi}{2}\right)$;
Д) $\left(-\frac{\pi}{4}; \frac{\pi}{4}\right)$.

3. Обчислити $\arccos\frac{\sqrt{2}}{2}$.

А) $-\frac{\pi}{4}$;
Б) π;
В) $\frac{\pi}{3}$;
Г) $\frac{\pi}{6}$;
Д) $\frac{\pi}{4}$.

4. Порівняти за величиною m і n, якщо $(0,7)^m \le (0,7)^n$.

А) $m > n$;
Б) $m < n$;
В) $m \ge n$;
Г) $m = n$;
Д) $m \le n$.

5. Розв'язати рівняння $\log_{\frac{1}{3}} x = -3$.

А) -9;
Б) $\sqrt{3}$;
В) -1;
Г) 27;
Д) $\frac{1}{27}$.

6. Знайти первісну функції $f(x) = 4x^3$.

А) $12x^2 + C$;
Б) x^4;
В) $4x^4$;
Г) $x^4 + C$;
Д) $\frac{4}{3}x^4 + C$.

7. Знайти координати вектора $\vec{AB}$, якщо А (4; 2; 1) і В (4; 6; 2).

А) (8; 8; 3);
Б) (16; 12; 2);
В) $\left(1; \frac{1}{3}; \frac{1}{2}\right)$;
Г) (1; 3; 2);
Д) (0; 4; 1).

8. У правильній чотирикутній призмі діагональ бічної грані дорівнює 9 см, а радіус кола, описаного навколо її основи, дорівнює 4 см. Обчислити висоту призми.

А) 7 см;
Б) $\sqrt{65}$ *см*;
В) $\sqrt{97}$ *см*;
Г) $\sqrt{17}$ *см*;
Д) 5 см.

9. В основі піраміди лежить прямокутний трикутник, катети якого дорівнюють 12 см і 5 см. Обчислити об'єм піраміди, якщо її висота дорівнює 8 см.

А) 480 $см^3$;
Б) 160 $см^3$;
В) 80 $см^3$;
Г) 240 $см^3$;
Д) 320 $см^3$.

10. Осьовим перерізом конуса є правильний трикутник, сторона якого дорівнює 8 см. Обчислити бічну поверхню конуса.

А) 64 $см^2$;
Б) 64π $см^2$;
В) 24π $см^2$;
Г) 32π $см^2$;
Д) 16π $см^2$;

ІІ РІВЕНЬ

11. Спростити вираз $\cos^4 x = 2\sin 2x$.

А) $2\sin^4 x$;
Б) 0;
В) 1;
Г) $2\sin^2 2x$;
Д) $3\cos^2 2x$.

12. Знайти нулі функції y = cos 3 x на проміжку $\left(0; \frac{\pi}{2}\right)$. А) $-\frac{\pi}{6}$;

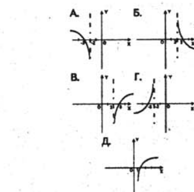
Б) $\frac{\pi}{2}$;
В) $\frac{\pi}{6}$;
Г) 0;
Д) $\frac{2\pi}{3}$.

13. Чи є значення $x_0 = 0$ коренем рівняння

$2\cos\left(\frac{x}{2} + \frac{\pi}{4}\right) = \sqrt{2}$?

А) запитання не коректнє;
Б) так;
В) ні;
Г) не знаю;
Д) не можна визначити.

14. На якому малюнку зображено графік функції $y = \log 2\,(x - 2)$?

15. Розв'язати рівняння $2^x \cdot 3^x = 36$.

А) 5;
Б) 4;
В) 1;
Г) не має розв'язків;
Д) 2.

Продовження на 13 стор.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З МАТЕМАТИКИ ЗА КУРС СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Продовження. Поч. на 10, 11, 12, стор.

16. Знайти похідну функції $y = \sin^2 x$.
А) 2 sin 2x;
Б) sin 2x;
В) $\cos^2 x$;
Г) 2 sin x;
Д) sin x + cos x.

17. Кінці відрізка, що не перетинає площину, віддалені від неї на 3 см і 5 см. Знайти відстань від середини цього відрізка до площини.
А) 8 см;
Б) 2 см;
В) 4 см;
Г) 15 см;
Д) 16 см.

18. У правильній трикутній піраміді сторона основи дорівнює $3\sqrt{3}$ *см*, а бічне ребро — 5 см. Обчислити висоту піраміди.
А) 2 см;
Б) $15\sqrt{3}$ *см*;
В) $(5-3\sqrt{3})$ *см*;
Г) 4 см;
Д) $\sqrt{2}$ *см*.

19. Хорда в основі конуса віддалена від його вершини на 60 см, а від центра основи — на $8\sqrt{14}$ *см*. Обчислити об'єм конуса, якщо його твірна дорівнює 65 см.
А) 26364 $см^3$; Б) 676 $см^3$; В) 1352 $см^3$; Г) 2340 $см^3$; Д) 3120 $см^3$.

20. В основі прямої призми лежить ромб із діагоналями 10 см і 24 см. Менша діагональ призми дорівнює 26 см. Обчислити бічну поверхню призми.
А) 1592 $см^2$; Б) 2120 $см^2$; В) 1352 $см^2$; Г) 884 $см^2$; Д) 229 $см^2$.

III РІВЕНЬ

21. Обчислити значення виразу
$$\frac{2\log_2^3(3\lg 2 + 3\lg 5)}{\lg 13 - \lg 130}$$

22. Знайти область визначення функції
$$\frac{2}{2ctg\,x - \sqrt{2}}$$

23. Розв'язати нерівність
$$2\cos\left(x - \frac{\pi}{6}\right) \le 1.$$

24. Знайти найбільше значення функції $y = x^{\frac{2}{5}}$ на проміжку [1; 32].

25. Розв'язати рівняння $x^{\log_5 x - 2} = 125$.

26. Обчислити площу фігури, обмеженої лініями $y = x^2$ і $y = 2x$

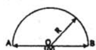
27. Точки А, В, С і Д не лежать в одній площині. Як розміщені прямі, що проходять через середину відрізків АВ і ВС, АД і ДС?

28. Хорду основи конуса довжиною α видно з центра основи під кутом α. Визначити висоту конуса, якщо його твірна нахилена до площини основи конуса під кутом φ.

29. В основі прямої призми лежить ромб. Більша діагональ призми дорівнює d і нахилена до площини основи під кутом α, а менша діагональ утворює з бічним ребром призми кут φ.
Визначити об'єм призми.

30. Апофема правильної чотирикутної піраміди дорівнює l, а бічне ребро утворює з стороною основи кут φ. Визначити бічну поверхню піраміди.

Тестові завдання з фізики

Маючи стале значення швидкості 10 м/с, велосипедист здійснює подорож з пункту А в пункт В і повертається назад.

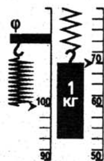
№ 1. І рівень, 1 бал. Скільки часу витрачено на подорож?

А — 10 с. Б — 20 с. В — 31,4 с. Г — 15,7 с.

Д — правильної відповіді тут немає.

№ 2. ІІ рівень, 2 бали. Побудуйте графік залежності шляху від часу для всієї подорожі.

№ 3. ІІІ рівень, 3 бали. Знайдіть значення модуля переміщення для 1/4 і 1/2 часу подорожі, а також для кінцевої точки подорожі.

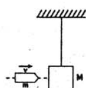
На малюнку показана ненавантажена пружина, а також коли до неї підвісили гирю масою 1 кг. Поряд показана лінійка з сантиметровими поділками.

№ 4. І рівень, 1 бал. На якій поділці зупиниться стрілка, якщо додатково підвісити ще гирю масою 0,5 кг.

А — 65 см. Б — 60 см. В — 55 см. Г — 50 см. Д — 45 см.

№ 5. ІІ рівень, 2 бали. Яке значення потенціальної енергії розтягнутої гирею пружини?

№ 6. ІІІ рівень, 3 бали. Розрахуйте довжину нитяного (математичного) маятника, який матиме такий самий період коливання, як і дана гиря на пружині.

Куля застряє у дерев'яному будинку (маятнику).

№ 7. І рівень, 1 бал. При взаємодії

А — зберігається механічна енергія і імпульс системи.

Б — зберігається лише механічна енергія системи.

В — зберігається лише імпульс системи.

Г — не зберігаються ні механічна енергія, ні імпульс системи.

Д — правильної відповіді тут немає.

№ 8. ІІ рівень, 2 бали. Якою стала швидкість системи куля-брусок після взаємодії?

№ 9. ІІІ рівень, 3 бали. На яку максимальну висоту підніметься брусок після взаємодії?

У посудину з сумішшю 1 кг води і 1 кг льоду з сухопарника впускають водяну пару.

№ 10. І рівень, 1 бал. Які процеси при цьому можливі одночасно?

А — охолодження води, нагрівання льоду.

Б — конденсація пари, плавлення льоду.

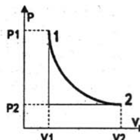
В — нагрівання льоду, плавлення льоду.

Г — нагрівання води, нагрівання льоду.

Д — конденсація пари, нагрівання льоду.

№ 11. ІІ рівень, 2 бали. На що потрібно більше затратити теплоти: на випаровування 200 г води чи на плавлення 1 кг льоду?

№ 12. ІІІ рівень, 3 бали. Скільки в посудину потрібно впустити пари, щоб увесь лід розтанув?

На графіку показаний процес 1 2 3 1. Маса і хімічний склад газу залишаються незмінними.

№ 13. І рівень, 1 бал. Яке значення має робота, що виконується на ділянці 3-1?

А — P1У1. Б — P2У1. В — P2(У2-У1). Г — 0.

Д — правильної відповіді тут немає.

№ 14. ІІ рівень, 2 бали. Який коефіцієнт корисної дії циклу?

№ 15. ІІІ рівень, 3 бали. Побудуйте графік цього циклу в координатах (Р, Т).

(Див. останній малюнок).

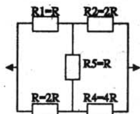
Два точкових заряджених тіла із значеннями зарядів по 10нКл розташовані у повітрі в точках А і В.

№ 16. І рівень, 1 бал. Як змініться сила взаємодії між тілами, якщо їх опустити в олію?

А — Не зміниться. Б — збільшиться у 2,5 раза. В — зменшиться у 2,5 раза. Г — збільшиться у (2,5)2 р. Д — зменшиться у 12,5 раза.

№ 17. ІІ рівень, 2 бали. З якою силою взаємодіють тіла?

№ 18. ІІІ рівень, 3 бали. Визначити напруженість електричного поля у точці С.

На схемі показана ділянка кола постійного струму.

№ 19. І рівень, 1 бал. Як відноситься значення сили струму у верхній вітці кола да значення сили струму у нижній вітці?

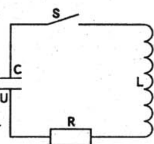
А — 1:1, Б — 1:2, В — 1:4, Г — 2:1, Д — 4:1.

№ 20. ІІ рівень, 2 бали. Яке значення загального опору ділянка кола?

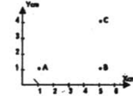
А — R. Б — 3R. В — 10R. Г — 6R. Д — 2R.

№ 21. ІІІ рівень, 3 бали. В якому з резисторів виділяється найбільша кількість теплоти, якщо до ділянки кола прикласти напругу?

А — R₁. Б — R₂. В — R₃. Г — R₄. Д — R₅.

На схемі показане електричне коло з конденсатором ємністю С, котушкою з індуктивністю L і активним опором R. Конденсатор заряджли до напруги U.

№ 22. І рівень, 1 бал. Які процеси можливі в даному колі?

А — незатухаючі електромагнітні коливання, плавлений розряд конденсатора. Б — незатухаючі електромагнітні коливання, затухаючі електромагнітні коливання. В — затухаючі електромагнітні коливання або плавний розряд конденсатора. Г — тільки незатухаючі електромагнітні коливання. Д — тільки затухаючі електромагнітні коливання.

№ 23. ІІ рівень, 2 бали. Яке максимальне значення може мати сила струму в колі?

№ 24. ІІІ рівень, 3 бали. До кола подали змінну напругу. При якій частоті коливань цієї напруги в колі може спостерігатись резонанс?

За допомогою фотозбільшувача з однолінзовим об'єктом, що має фокусну відстань 10 см, друкують з негатива розміром 6х6 см фотознімок.

№ 25. І рівень, 1 бал. Яка оптична сила об'єктива?

№ 26. ІІ рівень, 2 бали. Як потрібно розташувати негатив, щоб зображення на фотознімку було природним?

№ 27. ІІІ рівень, 3 бали. Які розміри фотознімка, якщо негатив розташований на відстані 15 см від об'єктива?

№ 28. І рівень, 1 бал. Чим за будовою відрізняються ізотопи урану.

235   238
U   і   U
92   92

№ 29. ІІ рівень, 2 бали. При бомбардуванні ізотопу бору

12 B
5

альфа-частинками утворюється ізотоп азоту

13 N ?
7

Яка частинка при цьому викидається?

№ 30. ІІІ рівень, 3 бали. Як змінюється масове число та номер елемента в періодичній системі хімічних елементів Д.І.Менделеева при викиданні з ядра: протона?

: нейтрона?

: позитрона?

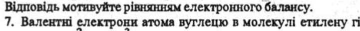
Тестові завдання з хімії

І РІВЕНЬ

1. В зазначеному переліку формул неорганічних сполук (SO_2, HCL, H_2S, CaO, $CaCl_2$, P_2O_5) *найбільше формул...*
а) кислот; б) оксидів; в) солей.
2. Кислі солі вугільної кислоти називаються...
а) карбонатами; б) карбідами; в) гідрокарбонатами.
3. Визначте спільні іони, що утворюються під час дисоціації азотної кислоти та її солей:
а) SO_4^{2-} б) NO_3^- в) CO_3^{2-}
4. Кількість електронів в атомі дорівнює...
а) порядковому номеру елемента; б) номеру періода; в) номеру групи.
5. Зазначте, у якій із сполук ступінь окислення хлору дорівнює — 1: а) $KClO_3$ б) $CaCl_2$ в) Cl_2.
6. Обчисліть об'єм, що займає кисень кількістю речовини 2 моль (н.у.).
а) 11,2 л; б) 22,4 л; в) 44,8 л
7. В наведених структурних формулах вкажіть формулу 2- метилбутену — 1:
а) $CH_3-CH=CH-CH_3$;
б) $CH_2=C-CH_2-CH_3$;
8. Із наведених формул органічних сполук випишіть формулу пентану: а) C_5H_{10}; б) C_6H_{10}; в) C_5H_{12}; г) C_6H_{12}
9. Який з реактивів використовують для якісного визначення глюкози: а) гідроксид калію, б) бромну воду, в) аміачний розчин оксиду срібла?
10. Яку із зазначених речовин можна добути хлоруванням метану?
а) дихлоретан; б) хлорметан; в) хлорвініл.

ІІ РІВЕНЬ

1. Що спільного в електронних формулах атомів азоту та фосфору?
а) кількість електронних рівнів
б) кількість р-електронів
в) кількість електронів на зовнішньому рівні
2. Серед зазначених формул знайдіть формули сполук з ковалентним неполярним зв'язком: H_2O, O_2, H_2
Поясніть механізм його утворення.
3. Яка з реакцій відбувається в розчині за такою схемою:
$H^+ + CO_3^{2-} - H_2O + CO_2$?
а) соляна кислота + карбонат кальцію
б) азотна кислота + карбонат калію
Відповідь мотивуйте записом рівнянь реакцій в іонно- молекулярній формі.
4. Скільки всього речовин із зазначених нижче можуть реагувати з гідроксидом натрію: оксид фосфору (У), азотна кислота, хлорид калію? Напишіть рівняння можливих реакцій.
5. Якими речовинами необхідно скористатись, щоб добути гідроксид міді (ІІ):
а) Cu і H_2O; б) CuO і H_2O; в) $CuSO_4$ і KOH?
Обчисліть масу однієї з вихідних речовин, необхідну для добування гідроксиду міді (ІІ) кількістю речовини 0,01 моль.
6. Закінчіть рівняння реакцій, зазначте, яке з них є окислювально-відновним:
а) $CuO + H_2 -$; б) $CaO + N_2O -$
Відповідь мотивуйте рівнянням електронного балансу.
7. Валентні електрони атома вуглецю в молекулі етилену гібридизовані по типу:
а) SP б) SP^2 в) SP^3, а молекула має структуру:

а) лінійну б) плоску в) тетраедричну.
8. Яким із зазначених реактивів слід скористатись, щоб розпізнати гексан та гексен:
а) аміачним розчином оксиду срібла, б) бромною водою, в) розчином перманганату калію?
9. Закінчити рівняння реакції етирифікації, написати молекулярну формулу карбонової кислоти, що є ізомером утвореного ефіру:
а) $C_3H_7OH + C_2H_5OH -$
б) $C_3H_7COOH + C_2H_5OH -$
в) $C_3H_7COOH + HCl -$
10. Де більше молекул: в 11,2 л етилену чи в 15 г етану (н.у.)?
а) в 11,2 л етилену; б) в 15 г етану; в) порівну

ІІІ РІВЕНЬ

1. Складіть рівняння реакцій, за допомогою яких можна здійснити перетворення: азотна кислота — нітрат міді (ІІ) — оксид міді (ІІ) — ? — гідроксид міді (ІІ).
2. Що спільне та відмінне у будові атома і іона кальцію?
3. Як дисоціює у водному розчині воднева сполука елемента з порядковим номером 35? Що змінюється у будові електронних оболонок атомів в результаті дисоціації?
4. При згоранні 6,4 г елементу утворилося 12,8 г оксиду складу RO_2. Визначте елемент.
5. Обчисліть кількість речовин аміаку, добутого в результаті нагрівання суміші 14 г. азоту і 14 г. водню, якщо масова частка виходу продукту реакції становить 20% від теоретично можливого?
6. Напишіть структурні формули: а) одного ізомера бутаналю та б) одного гомолога бутаналю. Назвіть ці речовини.
7. Як двома способами можна добути хлоретан?
8. На нейтралізацію одноосновної карбонової кислоти масою 1,2 г витратили розчин гідроксиду натрію масою 2 г з масовою часткою луту 40%. Визначте молекулярну формулу кислоти.
9. Як змінюються ступені окислення сірки в сполуках згідно схеми:
$H_2SO_4 - SO_2 - H_2S$?
а) зменшуються б) збільшуються в) залишаються без змін
10. Складіть рівняння реакцій, за допомогою яких можна здійснити перетворення: метан — метанол — метаналь — мурашина кислота — вуглекислий газ

Закінчення на 14 стор.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З БІОЛОГІЇ

Закінчення. Поч. на 10—13 стор.

І РІВЕНЬ

1. Які бактерії виконують роль санітарів?
а) бродіння
б) гниття
в) залізобактерії
г) хвороботворні

2. Яка із водоростей має такі ознаки: немає джгутиків, одноклітинна, живе у воді, має кормове значення:
а) хламідомонада
б) хлорелла
в) улотрикс
г) спірогіра

3. У більшості хребетних виділяють передній, середній, проміжний, задній та довгастий відділи головного мозку.
Чи всі відділи головного мозку є у риб?
а) так
б) ні

4. Яка форма руху не властива найпростішим?
а) війками
б) джгутикова
в) м'язева
г) амебоїдна

5. Які форменні елементи приймають участь у зсіданні крові?
а) тромбоцити
б) лейкоцити
в) еритроцити

6. Яка тканина виконує захисну і секреторну функції?
а) нервова
б) м'язева
в) сполучна
г) епітеліальна

7. Де, в основному, всмоктуються поживні речовини в організмі людини?
а) в шлунку
б) в тонкому кишечнику
в) в товстому кишечнику

8. Взимку заєць-біляк змінює густоту шерсті. Яка форма боротьби за існування спостерігається у цьому випадку?
а) внутрішньовидова
б) міжвидова
в) боротьба з несприятливими умовами

9. Молекули яких речовин живого організму здатні до відтворення:
а) білки б) жири
в) вуглеводи
г) нуклеїнові кислоти

10. Як називається період розвитку організму від заготи до смерті?
а) онтогенез
б) філогенез
в) ембріогенез

ІІ РІВЕНЬ

1. Космічна роль земних рослин полягає в:
а) очищенні повітря від шкідливих речовин
б) утворенні органічних речовин з неорганічних з використанням сонячної енергії
в) утворенні органічних речовин з неорганічних з використанням хімічної енергії
г) утворенні озонового шару, що захищає Землю від шкідливого впливу.

2. Які гриби живляться симбіотично?
а) маслюки
б) пеніцил
в) шампіньйони
г) лисички
д) трутовики

3. До яких тварин за типом харчування і живлення відносяться павуки?
а) хижаки
б) паразити
в) сапрофіти
д) гетеротрофи

4. Якої крові не буває у серці риби?
а) артеріальної
б) венозної
в) змішаної

5. Як впливає на роботу серця людини адреналін?
а) збільшує частоту серцевих скорочень
б) зменшує частоту серцевих скорочень
в) збільшує силу серцевих скорочень
г) зменшує силу серцевих скорочень
д) не впливає на частоту серцевих скорочень
е) не впливає на силу серцевих скорочень

6. Як лейкоцити виконують свою захисну функцію?
а) поглинають бактерії, токсичні речовини та знешкоджують їх
б) запобігають втраті крові при пораненні
в) виробляють антитіла, які нейтралізують негативний вплив бактерій та токсичних речовин

7. Які відділи центральної нервової системи контролюють роботу шлунку людини?
а) спинний мозок
б) стовбур головного мозку
в) соматична нервова система
г) мозочок

8. Молекула ДНК розпалася на два ланцюжки. Один з них має таку послідовність нуклеотидів:
АГТ — ЦЦТ — АГТ — АТА
Яким буде другий ланцюжок?
а) ТЦЦ — ГГА — ТЦЦ — ТАТ
б) ТУЦ — ГГА — ТУЦ — ТАТ
Як називається цей процес?
в) редуплікація
г) трансляція
д) транскрипція

9. В чому полягає значення виникнення статевого процесу в еволюції органічного світу?
а) утворення спеціалізованих статевих клітин
б) злиття статевих клітин, що дало в генотипі комбінацію різних ознак
в) забезпечення обміну спадкової інформації між особинами в середині виду та пристосованість до умов середовища
г) збільшення кількості та різноманітності особин у поколіннях.

10. Яке значення мало виникнення багатоклітинності в еволюції органічного світу?
а) ускладнення та пристосування організмів до умов середовища
б) поява тканин, органів, систем органів
в) виникнення рослин та тварин

ІІІ РІВЕНЬ

1. Виберіть групу ознак, що характеризують будову насінини квасолі:
а) насінна шкірка не зростається з оплоднем, поживні речовини відкладаються у сім'ядолях
б) насінна шкірочка не зростається з оплоднем, поживні речовини знаходяться в зародку
в) зародковий корінь один, поживні речовини знаходяться в зародку
г) насінна шкірка зростається з оплоднем, поживні речовини відкладаються у сім'ядолях
д) насінна шкірка не зростається з оплоднем, поживні речовини містяться в ендоспермі

2. Що ви знаєте про Червону книгу України?
а) вперше опублікована в 1980 році
б) включає види лише вищих рослин
в) охоплює гриби/водорості, вищі рослини
г) охоплює вищі рослини і тварини
д) включає 151 вид вищих рослин
е) включає 444 види вищих рослин

3. Що спільного у всіх тварин, які ведуть паразитичний спосіб життя?

4. Які риси будови риб можна відзначити у пуголовка? На що це вказує?

5. Які ви знаєте ефективні способи зупинки кровотечі?

6. За рахунок чого збільшується забезпеченість організму людини киснем при великому фізичному навантаженні?

7. Які особливості будови суглобу забезпечують його рухливість?

8. В чому полягає значення фотосинтезу для еволюції органічного світу?

9. Чим пояснюється велика різноманітність білків в організмі?

10. У помідорів ген, що зумовлює високий ріст R, домінує над геном карликовості r.
Якє буде покоління від схрещування гомозиготних високих рослин з карликовими?

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ГЕОГРАФІЇ

І РІВЕНЬ

1. Які з географічних координат визначають координати столиці України:
а) 56° півн. ш. 38° сх.д.
б) 60° півн. ш. 30° сх.д.
в) 51° півн. ш. 31° сх.д.

2. Географічна довгота вимірюється до: а) 90°, б) 180°, в) 360°.

3. Назвіть найдовшу річку світу: а) Амазонка, б) Конго, в) Ніл.

4. Які корисні копалини, із запропонованих, визначають родовища міді:

5. Яка держава займає площу цілого материка: а) США, б) Росія, в) Австралія.

А.

Б.

В.

6. Дайте визначення поняття «материк»: а) велика частина суходолу, яка з усіх сторін омивається морями та океанами, б) велика частина суходолу, яка з усіх сторін омивається водою, в) маленька частина суходолу, яка омивається водою.

7. Який морський канал з'єднує два океани: а) Суецький, б) Панамський.

8. Яким видом транспорту переважно здійснюється перевезення сільськогосподарської продукції під час жнив: а) залізничним, б) річковим, в) автомобільним.

9. Назвіть два основних райони виноградарства в Україні: а) Полісся, б) Закарпаття, в) Поділля, г) Крим.

10. Виберіть вірну відповідь і закінчіть речення: «Більш як 75% вантажних міжнародних перевезень у світі виконує. . . .транспорт а) залізничний, б) автомобільний, в) річковий, г) морський.

ІІ РІВЕНЬ

1. За своїм походженням гірські породи поділяються на:
а). . . . .
б). . . . .
в). . . . .

2. Чому в районі екватора завжди високі температури повітря:
а) тому, що в районі екватора найбільший кут падіння сонячних променів.
б) тому, що в районі екватора завжди знаходиться область низького тиску.

3. Назвіть галузі спеціалізації сільського господарства України:
А) тваринництво: вівчарство, птахівництво, велика рогата худоба, бджільництво, свинарство.
Б) рослинництво: озима пшениця, жито, льон-кудряш, цукрові буряки, соняшник.

4. Виберіть, яка схема вірно визначає річкову долину у розрізі:

А. БЕРЕГИ БЕРЕГИ РУСЛО

Б. КОРІННИЙ БЕРЕГ КОРІННИЙ БЕРЕГ ЗАПЛАВА

В. ЛІВИЙ БЕРЕГ ПРАВИЙ БЕРЕГ РУСЛО

5. Які фактори зумовлюють швидкий розвиток міжнародного туризму?
а) удосконалення транспортних шляхів і засобів, б) підвищення благополуччя та культурного рівня населення, в) розвиток «індустрії» туризму, г) зниження політичної напруги в світі, д) розвиток міжнародної торгівлі, е) бажання підвищити свій економічний стан.

6. Поясніть, які причини зумовили швидкий розвиток економіки Японії?
а) високі темпи росту економіки, б) фактично знову створені базові галузі промисловості, в) розвиток торгівлі з усіма регіонами світу, г) запровадження мікроелектроніки, робототехніки, орієнтація на науково об'ємні галузі, д) інтенсифікація сільського господарства, зміна його структури, е) раціональне використання території.

7. З якими галузями виробництва, в першу чергу, пов'язано більшість екологічних проблем забруднення навколишнього середовища у Східній Європі?
а) з розвитком сільського господарства, б) з розвитком харчової та хімічної промисловості, в) з розвитком металургійної та хімічної промисловості.

8. Основними факторами, що зумовлюють широтну зміну рослинності, є:
а) господарська діяльність людини,
б) зміна грунтів,
в) кількість сонячної радіації,
г) кількість опадів.

9. Значна частина орних земель зрошується на Україні в:
а) Львівській, б) Миколаївській, в) Одеській, г) Вінницькій областях.

10. Назвіть головні шляхи вирішення проблем захисту навколишнього середовища від забруднення:
а) створення різних очисних споруд, б) створення лісозахисних смуг, в) розробка та використання нових технологій виробництва, які зменшують його відходи, г) раціональне розміщення підприємств, які забруднюють навколишнє середовище, д) закриття підприємств, що забруднюють повітря.

ІІІ РІВЕНЬ

1. Як впливають холодні течії на формування клімату та природних зон узбережжя материків? Наведіть приклади.

2. Чому на територіях півострова Індостан та Аравійського півострова різні кліматичні пояси, хоч вони розміщені приблизно на одній широті?

3. Які причини порушення озонового шару Землі?

4. Дайте господарську оцінку рельєфу України.

5. За фізичною картою та картою будови земної кори поясніть, як форми рельєфу залежать від віку геологічних структур.

6. Накресліть схему агропромислового комплексу України.

7. Дайте розгорнутий план характеристики міжгалузевого промислового комплексу.

8. Поясніть, чим викликаний процес урбанізації? Чи є він прогресивний?

9. Доведіть, що машинобудування є однією з найважливіших галузей господарства.

10. За типовим планом і картами атласу порівняйте економ-географічне положення Болгарії та Іспанії.

Культура

«ДОТИК ДОЛОНІ», ДОТИК ВІЧНОСТІ...

Львівський клуб шанувальників кіно, який веде журналістка й кінознавець Галина Доможирова, знайшов притулок у Національному музеї. Кінотеатри, на жаль, пропонують здебільшого еротику або ж бойовики. У репертуарі клубу — елітарне кіно, шедеври світового кіномистецтва.

Нещодавно за допомогою Консульського агентства Республіки Польща, торгового консула Анджея Цінзерлінга, для якого меценатство стало другою професією, клуб зробив чудовий подарунок для шанувальників кіно. У Львові побував всесвітньовідомий, польський режисер Кшиштоф Зануссі. Після перегляду його нового кінофільму «Дотик долоні» була розмова на вічні теми...

Кшиштоф Зануссі, залишаючись поляком, належить світовій культурі й вузькопатріотичні амбіції йому чужі. «Дотик долоні» знято в Англії за участю видатних акторів Польщі, Швеції, Данії, Англії. Польща не може фінансувати дорогі фільми, та, отримуючи потрібне фінансування за кордоном,

Польський режисер Кшиштоф Зануссі бачив світ. Але український Львів, де так гармонійно співіснують різні культури, йому сподобався.

Кшиштоф Зануссі залишається вільним художником, якому диктує свою волю тільки Творець ("Людина не належить собі, бо не створила сама себе...")

У фільмі «Дотик долоні» йдеться про знаменитого композитора, який мовчав багато років, аж поки молодий поляк-музикознавець не розбудив його Музу. Композитор написав шедевр, залишив по собі дитя і... відійшов у небуття, бо Муза знову полишила його. Переказувати фільми Зануссі — марна річ, бо в них немає позитивних і негативних персонажів, немає відповідей на запитання «як?» і «чому?» (якби режисер знав ці відповіді, то хіба знімав би кіно?), зате є безодня болю за людину. І цей біль відтворено такими кінематографічними засобами, що загадкові фільми Кшиштофа Зануссі цікаві і для еліти, і для широкого загалу. Бо ж чи потрібні фільми, говорив під час зустрічі режисер, які можна показати лише найближчим родичам?

Творчий феномен Кшиштофа Зануссі в контексті європейської культури є своєрідним містком між Заходом і Сходом.

— Схід підніс на високий щабель Ідеал, а прагматчний Захід знає, як цього ідеалу досягти.

Кіно і телебачення незалежної України, на думку Зануссі, мають відіграти історичну роль — відкрити світові нашу державу, показати йому, якими є українські мати, батько, сім'я...

Про Львів Кшиштоф Зануссі відгукнувся як про місто, де завжди гармонійно співіснували різні культури, релігії, національності. Тим Львів і цікавий. Це не була ввічлива компліментарна данина гостя господарям. Кшиштоф Зануссі бачив світ, йому видніше...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

ПОНЕДІЛОК

26 квітня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Дитячий театр Тетяни Дикаревої.
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з української літератури.
9.10 Худ. фільм «Якщо зможеш, прости...».
10.30 Органна музика.
11.25 Прем'єра телефільму «Благая вість» («Укртелефільм»).
11.50 Фортепіанні твори А. Кос-Анатольського та М. Сільванського.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Прем'єра док. відеофільму «Пробудження» («Укртелефільм»).
17.05 «Надвечір'я».
18.05 Камерна музика.
18.25 «Тарара дарує надію». Відеофільм про лікування та оздоровлення на Кубі дітей чорнобильської зони.
19.00 УТН.
19.20 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Понеділок — день важкий», «Візитна картка», («Беркут»), «Ближче до діла» («Експеримент»), «Острів душі» (Чорнобиль).
20.15 Реклама.
20.25 Прем'єра док. фільму «Побачення» («Укркінохроніка»).
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.25 Акценти.
21.40 Чарівний промінь (...або Нитка Аріадни).
22.00 Худ. телефільм «Багач, бідняк...». 1 серія.
23.15 Першість України з синхронного плавання.
0.00 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай...
8.40 «Добра казка». Мультфільм.
8.55 Марафон-15.
9.45 «Що означають ваші імена». Пізнавально-розважальна програма.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Гол.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільм.
15.30 Асоціація дитячого телебачення. Хочу стати зіркою.
16.00 Прем'єра док. телефільму «Атомна енергетика без таємниць і секретів».
16.20 Зоряний час.
17.00 Новини.
17.25 Технодром.
17.35 Гол.
18.10 Відлуння тижня.
18.45 Прем'єра хронікально-док. телефільму «Молитва Сергію».
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра худ. телесеріалу «Горячев та інші». 12 серія.
«Нова студія» представляє:
21.10 Бомонд.
21.50 Ситуація.
22.20 Здрастуйте.
22.30 Життєпис.
22.45 Брокер.
23.00 Новини.
23.10 Монтаж.
23.25 Джем-сейшн. Оркестр Вівальді.
0.00 Прес-експрес.

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.20 Якщо вам після...
9.50 Попереду паровоза.
10.10 Дозвілля. Друзі наші, кішки.
10.25 «Дзеркало для героя». Худ. фільм. 1 і 2 серії.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 «Тривай, тривай, зачарування...». Худ. фільм.
14.50 Прем'єра док. фільму «Дика природа Америки» (США).
15.25 Там-там-новини.
15.40 Мегаполіс.
16.10 ТрансРосефір. «Сотвори добро».
16.55 Чорнобиль... Трагедія продовжується.
17.25 Спасіння-911.
18.20 Бізнес в Росії.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Ганна Безулик.
19.10 СІТ-3.
19.20 Мультфільм.
19.30 СНН.
20.00 Ридикюль.
20.30 Твої можливості, людино.
20.50 Візитка.
20.55 Худ. фільм.
22.00 СІТ-3.
22.40 Фортуна. Комерційний огляд.
22.50 Світогляд XXI.
23.10 Джемікс.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.15 Мультфільми.
13.55 Служба «01». До річниці чорнобильської трагедії. Док. фільм «Героїзм і мужність пожежних Чорнобиля».
13.50 Худ. фільм «Раба коханя».
15.15 «35 хвилин джазу».
18.30 Мультфільми.
18.40 Худ. пригодницький фільм «Голка».
20.20 Програма «Дія».
20.30 Худ. фільм «Випускник». Комедія.
22.15 «СовОК».

ВІВТОРОК

27 квітня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Доброго вам здоров'я.
8.35 Кінопроба. Телегра.
9.35 Худ. телефільм «Багач, бідняк...». 1 серія.
10.50 Телефан.
11.30 Живе слово. Відповіді на листи.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Вулик».
16.40 Освітній канал. Українська література. В. Стус. «Повернення». Світова література. «А. Чехов у Ялті».
17.40 Про що співають солоні вітри.
18.05 Дж. Гершвін. «Блакитна рапсодія».
18.25 Міжнародний товариський матч з футболу. Збірна України — збірна Ізраїлю. У перерві — 19.15 УТН.
20.15 Студія «1 грудня».
20.50 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Україна і світ.
21.55 Худ. телефільм «Багач, бідняк...». 2 серія.
23.05 Музичний сендвіч. Фестиваль у Кривому Розі.
0.00 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Домісолька.
8.35 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.25 Асоціація дитячого телебачення. Хочу стати зіркою.
9.55 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Віла буря».
10.20 «Горячев та інші». Худ. телесеріал. 12 серія.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Худ. телефільм «Уроки французької».
12.40 «Ах, водевіль, водевіль». Худ. телефільм.
13.45 «Леопольд і золота рибка». Мультфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Світ грошей Адама Сміта.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільм.
15.30 Єдиний світ.
16.00 Таланти і поклонники.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Інтерпол для СНД».
17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.40 Мініатюра.
18.55 Тема.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Музична мозаїка.
20.55 Хокей. Чемпіонат світу. 1/4 фіналу. У перерві — 21.35 Азбука власника.
23.35 Новини.
23.55 Відеодром.
0.25 Прес-експрес.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

10.10 Конверсія в провінції.
10.40 «Убити дракона». Худ. фільм. 1 і 2 серії.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Земля кличе до істини.
15.00 Телебіржа.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». «Пеппі». Лялькова вистава. Частина 1.
16.15 ТрансРосефір. Поводжя.
17.00 Хранителі істини.
17.30 Не бути динозавром.
17.45 Парламентський вісник.
18.00 К. Паустовський. «Повість про життя». Передача 2.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Кримінальна хроніка тижня.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 159 серія.
Студія «Укртелефільм» представляє:
20.15 «Від «А» до «Я».
20.40 «Як козак характерником став».
21.00 Кабаре «Нісенітниця».
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Панове-товариші.
22.45 На сесії ВР Російської Федерації.
23.00 Арт-обстріл.
0.00 Майдан мистецтв. С. Прокоф'єв. Концерт для фортепіано з оркестром.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.20 Мультфільми.
12.40 Худ. фільм «Вийти заміж за капітана». Драма.
14.15 Відеомузика.
14.30 Худ. фільм «Полонянка». Вестерн.
18.55 Мультфільми.
19.10 Худ. фільм «Хазяйка дому». Комедія.
20.50 «СовОК».
21.05 Музична пауза.

СЕРЕДА

28 квітня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Наук.-поп. телефільм «Птах-віщун».
8.35 На щастя, на долю.
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з фізики.
9.10 Худ. телефільм «Багач, бідняк...». 2 серія.
10.20 Перші чемпіонки України. Теленарис (жіночий футбол).
10.35 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. Києво-Могилянська академія.
11.00 Г. Берліоз. «Ромео і Юлія». Балет.
11.15 Село і люди.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей: «Їжачок».
16.40 «Дніпрогастроль». Фестиваль джазової музики.
17.20 З кінокамерою по Європі. Наук.-поп. фільм «Аеділіс Ностер» (ст. «Кратніфільм», Прага).
18.00 Концерт Лариси Доліної.
19.00 УТН.
19.20 Прем'єра док. відеофільмів «Центральна рада, 1917», «Центральна рада, 1918». Фільми 1 і 2.
20.25 «Весна хокейної тривоги». Збірна України на чемпіонаті світу.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Акценти.
21.50 «Суперполіс».
22.40 Худ. телефільм «Багач, бідняк...». 3 серія.
0.05 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 «Потя і Потіха». Мультфільм.
8.40 Джем.
9.10 Хокей. Чемпіонат світу. 1/4 фіналу. 3 період.
9.50 Особняк на Володарського.
10.10 У світі тварин (з сурдоперекладом).
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Худ. телефільм «Нічний дзвінок».
12.20 Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Блудний син. Життя і творчість Сергія Прокоф'єва.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільм.
15.30 Джем.
16.00 Прем'єра мультфільму «Літаючий будинок» (США).
16.30 Зв'язок часів.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Телеканал «Останкіно» представляє програму: «Не може бути».
17.55 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна Росії — збірна Угорщини. У перерві — 18.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Репортаж ні про що.
20.55 Прем'єра худ. телефільму «Шлях героїну». 1 серія. (Англія).
21.55 Творчий вечір народної артистки Росії Людмили Рюміної.
23.00 Новини.
23.25 Л-клуб.
0.10 Прес-експрес.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.10 Уральський варіант.
9.55 Кабаре «Нісенітниця».
10.50 Дозвілля. Домашній клуб.
11.05 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 159 серія.
11.55 Паралелі.
12.10 У Ксюші.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Програма «03».
13.55 Музей кіно. «Поцілунок Мері Пікфорд». Худ. фільм.
15.15 Сигнал.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». «Пеппі». Лялькова вистава. Частина 2.
16.15 ТрансРосефір. «Далекий Схід».
17.00 Велике коло.
17.15 «Кредитні картки: минуле, сьогодення, майбутнє». Док. фільм.
17.50 «Натура, що зникає». Програма Л. Аннинського.
18.45 Київська панорама.
19.15 Студія «Укртелефільм» представляє: «Пригоди козака-характерника».
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 160 серія.
20.15 Студія «Укртелефільм» представляє: «Вільний селянин». Передача 2.
20.45 Екран кримінальних повідомлень.
21.00 ПРОК.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Антракт.
22.40 На сесії ВР Російської Федерації.
23.10 Екзотика.
0.10 Баскетбольний огляд.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.00 Мультфільми.
13.20 Худ. фільм «Втеча містера Мак-Кінлі». Фантастика.
16.05 Відеомузика.
18.55 Інформаційна програма «Рулетка».
19.10 Худ. пригодницький фільм «К-2».
20.50 «СовОК».

ЧЕТВЕР

29 квітня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Румовище. Життя і смерть Успенського собору Києво-Печерської лаври.
9.05 Худ. телефільм «Багач, бідняк...». 3 серія.
10.35 Шкільний екран. 6 клас. Світова література. Сетон-Томпсон. «Оповідання про тварин».
11.05 Українська народна пісня (Гурт «Соколи»).
11.40 Телетехнотека.
12.00 УТН.
12.10 Від міста до міста.
16.00 УТН.
16.10 Еники-беники.
16.40 Освітній канал. Нові правила прийому до вищих навчальних закладів. Відповіді на листи. «Золоті ворота».
17.40 Народний скрипаль.
18.20 Три дні в Києві. Фестиваль слов'янської співаної поезії. Передача 1.
19.00 УТН.
19.20 Телерадіоканал «Право».
20.15 «Реквієм». Рок-балет.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Молодіжна студія. «Гарт».
22.35 Худ. телефільм «Багач, бідняк...». 4 серія.
23.45 Чемпіонат України з тхеквондо.
0.15 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Мультфільм.
8.35 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.20 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна Росії — збірна Угорщини. 2 період.
10.10 Хокей. Чемпіонат світу. 1/4 фіналу. 3 період.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Худ. телефільм «Сватання гусара».
12.30 «Лебедина пісня». Короткометражний худ. телефільм.
12.55 Прем'єра док. фільму «Повелитель мух».
13.50 «Помста кота Леопольда». Мультфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Прем'єра мультфільму «Війна слонів і носорогів».
15.20 Весна на таджицькій землі.
15.50 Будьте щасливі, вас люблять.
16.20 Це ви можете.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
18.05 Погода.
18.15 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
19.00 Російський світ.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Прем'єра худ. телефільму «Шлях героїну». 2 серія.
22.05 Музика в ефірі. Частина 1.
23.00 Новини.
23.25 Музика в ефірі. Частина 2.
0.25 Прес-експрес.
0.35 Футбол. На шляху до Уемблі.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.10 Сам собі режисер.
9.40 Екзотика.
10.40 Вустами маляти.
11.10 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 160 серія.
12.00 Пілігрим.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 «Варвара-краса, довга коса». Худ. фільм.
14.45 Ази кар'єри.
15.00 Алгоритми.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Гра без програшу.
16.05 Мультфільм для дорослих.
16.15 ТрансРосефір. «Штрихи до портрета».
17.00 Хроніка однієї афери.
17.30 М-трест.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 Студія «Укртелефільм» представляє: «Вівчар і Повітруля».
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 161 серія.
20.15 Хроно. У світі авто- і мотоспорту.
20.45 Екран кримінальних повідомлень.
21.00 Тихий дім.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Тихий дім. Продовження.
23.30 Концерт джазової музики.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.05 Мультфільми.
13.20 Худ. гостросюжетний фільм «Рейс 222».
15.30 Співає Філ Коллінз.
19.40 Мультфільм.
20.00 Худ. гостросюжетний фільм «За чорною скринею».
22.05 «СовОК».

П'ЯТНИЦЯ

30 квітня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Мультфільми «Лагідна казка», «Про Віру та Анфісу».
8.30 Яблуко спокуси. Музичний додаток.
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з російської літератури.
9.10 Худ. телефільм «Багач, бідняк...». 4 серія.
10.15 Наповнимо музикою серця.
11.00 Молодіжна студія. «Гарт».
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 «Українська фантазія». Балетна вистава Харківської дитячої хореографічної школи.
16.30 Один із тисячі уроків. Легенди Криму.
16.50 «Лебеді материнства». Вистава Дніпропетровського театру ляльок.
17.50 До 125-річчя Київського музичного училища ім. Р. Глієра. Концерт хорової капели училища.
18.15 Перевесло.
19.00 УТН.
19.20 Урядовий вісник.
19.55 Хроніка МВС.
20.10 П. Чайковський. Сцени з балету «Сплячa красуня».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Літературно - мистецька студія «Основа». Тодось Осьмачка.
22.20 Арт-майдан. Презентація через 80 років: «Дует Шинкаруків: співана поезія»; Академік А. Авдієвський: І Всеукраїнський конкурс хорових колективів ім. М. Леонтовича; П. Топчій — співак з України.
0.00 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Мультфільми.
8.50 Фільм — дітям. «Руді в гостях». (Угорщина).
9.50 ...До шістнадцяти і старші.
10.30 Концерт козачих ансамблів.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
12.10 «Едіт Піаф». Фільм-вистава Театру ім. Московської Ради.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 Фільм — дітям. «Руді в гостях».
16.15 Справа.
16.25 Хокей. Чемпіонат світу. Півфінал. У перервах — 17.00 Новини, 17.55 Погода.
19.00 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Людина тижня.
20.55 Прем'єра худ. телефільму «Шлях героїну». 3 серія.
«ВІД» представляє;
21.55 Політбюро.
22.30 Музобоз.
23.00 Новини.
23.30 Авто-шоу.
23.45 Програма «Х».
0.25 Хіт-конвейєр.
1.25 Прес-експрес.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

9.25 Комтек-93.
9.45 Дозвілля. ТБ-ательє.
10.00 Театральний роз'їзд. Діти при владі.
10.55 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 161 серія.
11.45 Без забобонів.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Іжиця.
13.55 Зигзаг удачі.
15.00 Телебіржа.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». Кенгуру.
16.15 «Місто вікнами на Урал».
16.45 Мінарет.
17.00 «Зісланий на планету Земля». 8 серія.
17.55 Концерт народної артистки України М. Стефюк.
18.45 Київська панорама.
19.05 Студія «Укртелефільм» представляє: «Як вівчар Повітрулю шукав».
19.15 Бумеранг.
20.30 Док. телефільм «Через роки, через віки».
21.00 Чемпіонат світу з хокею. Півфінал. У перервах — Вісті, Реклама, Зірки говорять, Спортивна карусель.
23.30 «Імітатор». Худ. фільм.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.15 Мультфільми.
13.35 Худ. пригодницький фільм «Обличчям до обличчя».
15.55 Відеомузика.
19.20 Мультфільми.
19.40 Інформаційна програма «Рулетка».
19.55 Худ. фільм «Сверблячка сьомого року». Комедія.
21.40 «СовОК».

Спорт

ДИМУ БЕЗ ВОГНЮ НЕ БУВАЄ

КУБОК КРАЇНИ З ФУТБОЛУ. 1/2 ФІНАЛУ. ПЕРШІ МАТЧІ.

«МЕТАЛІСТ» (ХАРКІВ) — «ДИНАМО» (КИЇВ). 1:1. (0:1). 15000 глядачів. Суддя Туховський (Сімферополь). Голи: Кандауров (65) — у господарів; Лужний (27) — у гостей. На 70-й хвилині Ребров («Динамо») не реалізував пенальті.

«ТОРПЕДО» (ЗАПОРІЖЖЯ) — «КАРПАТИ» (ЛЬВІВ). 0:1 (0:1). 2500 глядачів. Суддя П'яних (Донецьк). Гол: Гусин (31).

Як і належить кубковим матчам, особливо на завершальній стадії турніру, ці поєдинки були сповнені драматизму, були в міру цікаві і захоплюючі.

Нехай дарують мені футболісти харківського «Металіста», їхні шанувальники, але нічия для харків'ян, як на мене, — швидше знахідка. Не хочу сказати, що кияни зіграли бездоганно і продемонстрували гру високого рівня. Але саме вони були господарі становища на полі. Гості відкрили рахунок (Лужний зі штрафного ефектно влучив у «дев'ятку»), мали ще безліч нагод закріпити успіх. Нарешті, динамівці «заробили» пенальті за знос Реброва. Сам потерпілий виконав «вирок», але влучив у перекладину. М'яч відскочив до Сергія і той головою спрямував його в сітку. Гол? Ні, арбітр Володимир Туховський цілком справедливо призначив вільний удар від воріт.

— Було ж два доторки одним гравцем,— пояснив голова суддівського комітету ФФУ Костянтин Вихров.— Коли б м'яч відскочив до Реброва від воротаря, а не від перекладини, тоді інша річ.

Здивувало К. Вихрова те, що за суддівство В. Туховський отримав «трійку». Адже арбітр цілком чітко провів матч. Утім, остаточний висновок буде зроблено лише після перегляду відеоплівки.

Харків'яни зрівняли рахунок після удару Сергія Кандаурова метрів з сорока. Мені дуже подобається цей гравець: технічний, чіпкий, завжди зібраний, самовідданий. То й не диво, що він є сьогодні — найпомітніша фігура в складі «Металіста» і його запрошують до національної збірної.

Багатьох болільників хвилює питання: чому в складі харків'ян ось уже другий матч відсутній їхній найкращий бомбардир Олександр Призетко? Виявляється, він подався до Дніпропетровська. Мабуть, вирішив змінити клуб. Але в такий спосіб переходи не роблять. У Призетка ще не закінчився контракт з харківським клубом. В усякому разі, в Федерації футболу України на цю подію збираються прореагувати як найсерйозніше.

Добре виступили в Запоріжжі... «Карпати». Загалом цей клуб останнім часом помітно посилив гру, добре виступає і вдома, і в гостях. Львів'яни і їхній тренер Мирон Маркевич одразу поставили високу мету: побороти́ся за почесний приз з повною самовіддачею. Бачимо, що тут слова не розходяться з ділом.

А от «Торпедо» нині переживає не найкращі часи. Команда займає останнє місце в чемпіонаті. Врятуватися, як розумієте, буде дуже важко. А тут ще й кубкова невдача. А між іншим, пригадайте, що саме автозаводці торік поставили шлагбаум київському «Динамо» на шляху до Кубка.

Зрозуміло, що досвідчений наставник «Торпедо» Євген Лемешко докладе всіх зусиль, щоб вийти з кризи. Кажуть, Євген Пилипович незабаром отримає солідну підмогу: до Запоріжжя з грецького «Олімпіакоса», ніби, збирається перейти його зять — Олег Протасов. Чутки чутками, але, як то кажуть, диму без вогню не буває...

Повторні кубкові матчі гратимуться 11 травня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

СУБОТА 1 травня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Молодіжна студія. «Ділові відомості».
9.00 Заключний концерт «Дружба», присвячений закриттю Днів культури Республіки Бурятії в Україні.
10.30 Доброго вам здоров'я. Аптека Зубицьких.
11.00 Мелодії Криму.
12.00 Мультфільм «Людина з дитячим акцентом».
12.10 Канал «Д».
13.10 «Бенкет під час... весни».
14.10 «Вишневі усмішки». Свято гумору та сатири. 1 частина.
15.00 УТН.
15.10 «Вишневі усмішки». Свято гумору та сатири. 2 частина.
16.05 Сім «Я».
16.40 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Усмішка сонця».
17.55 Концерт Галицького оркестру камерної музики (м. Тернопіль).
18.30 Наше коло.
19.00 УТН.
19.20 Перспектива. Комерційна передача.
19.35 Клас-юніор-бізнес.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 «Танцклуб С-ВІ».
22.30 Вікно в Америку. Спільна програма «Голосу Америки» і телекомпанії «Уорлднет».
23.00 Гостем будеш. «Молодіжна студія» в гостях у Володимира Бистрякова.
0.30 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.30 Мультфільми.
8.00 Всі люблять цирк.
8.40 Погода.
8.45 На балу у Попелюшки.
9.45 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Собака, який зупинив війну». (Канада).
11.00 Радянські казки.
11.40 Прем'єра мультсеріалу «Шекспіріада». Фільм 1 «Гамлет».
12.10 Зірки естради сьогодні і завтра.
13.35 Прем'єра мультфільму «Принц і русалочка» (Франція).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Фільми нашої пам'яті. «Приборкувачка тигрів».
16.15 Червоний квадрат.
16.55 Щасливий випадок. Телевікторина.
17.55 Ширше коло.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 КВН.
22.35 Танці, танці танці. III Міжнародний турнір «Росія-92». У перерві — 23.00 Новини.
23.40 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Ленінград, листопад».

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.25 Свій погляд на світ.
7.55 Прем'єра док. фільму «Майдан революції. Драма в трьох актах».
9.30 Козирна дама.
10.00 Телетеатр Росії. Оповідання І. Бабеля читає С. Юрський.
10.45 Ф. Хитрук.
12.25 Танцювальний марафон. Чемпіонат Росії серед ансамблів.
13.00 Вісті.
13.20 «Дайте книгу скарг». Худ. фільм.
14.45 К-2 представляє: «Зірки Америки».
15.15 XX століття у кадрі і за кадром.
15.45 Футбол без кордонів.
16.40 Репортер.
16.55 Вустами маляти.
17.30 Коміки XX століття. В. Кітон. Програма Е. Рязанова.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 СІТ-3.
19.20 Мультфільм.
19.30 СНН.
20.00 «Хіт-рік».
20.35 «3×200».
20.50 Джемікс.
21.25 Худ. фільм «Грип Кінг-Конг». 1 серія.
22.30 СІТ-3.
22.40 Віннер — до...
22.50 Субота... Вечір...
23.10 Віннер — після...
23.30 Худ. фільм «Грип Кінг-Конг». 2 серія.
0.30 Чемпіонат світу з хокею. Матч за 3-є місце.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.00 Мультфільм «Домініон». 1 і 2 серії.
13.45 Худ. фільм «Полонянка». Вестерн.
15.35 Відеомузика.
18.50 «35 хвилин джазу».
19.25 Худ. фільм «Зона підвищеної швидкості». Комедія.
21.00 «СовОК».
21.10 Худ. фільм «Апокаліпсис нашого часу». Драма.

НЕДІЛЯ 2 травня

I ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 Мультконцерт.
9.55 Таланти твої, Україно. Концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Закарпаття.
12.00 Менора.
12.45 Коли мужчині 40 років... Тарас Петриненко.
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
15.55 На варті.
16.40 «Віденські ритми».
17.00 Чемпіонат України з футболу. «Шахтар» — «Динамо». 2 тайм.
17.45 Прем'єра док. телефільму «Художник Микола Кумановський» («Укркінохроніка», «Укртелефільм»).
18.15 Свічадо.
19.00 УТН
19.20 Всесвітній спортивний огляд «Жіллетт».
19.50 І знову разом... В гостях у хіт-параду «12 мінус 2».
20.40 Мультфільм «Літаючий будинок». 18 серія.
21.10 Вперше на екрані УТ. Худ. фільм «Кримінальний квартет».
22.40 Будьте з нами. Інформаційно-музична програма.
0.10 Міжнародний турнір із дзюдо.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.20 Новини.
6.35 Ранкова гімнастика.
6.45 Тираж «Спортлото».
7.00 Година сили духу.
8.00 Центр.
8.30 З ранку раненько. Прем'єра мультфільму «Денвер — останній з динозаврів».
9.00 Доки всі вдома.
9.30 Вперше на телеекрані. Худ. фільм «Берег спасіння». 1 серія.
10.35 Ранкова зірка.
11.25 Прем'єра мультсеріалу «Шекспіріада». Фільм 2. «Ромео і Джульєтта».
11.55 Прем'єра док. фільму «Голлівудські мрії».
13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Панорама.
15.00 Прем'єра мультфільмів «Каспер та його друзі», «Справжні мисливці за привидами».
15.55 Хокей. Чемпіонат світу. Фінал. У перервах — 16.35 Телелоція, 17.25 Новини.
18.35 Прем'єра худ. телефільму «Тиша». 1 серія.
19.50 Погода.
19.55 Травневі зірки. Міжнародний фестиваль народної творчості.
20.55 Реклама.
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уік-енд.
22.00 Продовження фестивалю «Травневі зірки».
23.00 Новини.
23.25 Хіт-майстер. «50×50».

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Студія «Рост». Добрі молодці.
7.55 Мульти-пульти.
8.15 Ностальгійні посиденьки.
8.45 Балет Санкт-Петербурга. П. Чайковський. «Лускунчик». Вистава Маріїнського театру.
10.00 Кращі ігри НБА.
11.00 Час фортуни. Телелотерея.
12.15 Мульти-пульти.
12.25 Танцювальний марафон. Чемпіонат Росії серед юніорів.
13.00 Вісті.
13.20 Не вирубати...
13.35 «Гараж». Худ. фільм.
15.10 Познер і Донах'ю.
15.40 У світі тварин.
16.40 Кіно у травні.
16.55 «Нові пригоди Вінні-Пуха», «Чорний плащ». Мультфільми.
17.50 Першість України з акробатичного рок-н-ролу.
18.30 Обличчям до столиці.
19.00 Візитка. Олена Косяченко.
19.05 Мультфільм.
19.30 СНН.
20.00 Світська хроніка.
20.15 Худ. фільм.
22.00 Нехай.
22.30 СІТ-3.
22.40 Сиди і дивись.
22.50 Містер Х.
23.10 Віра Вахай — нова релігія.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

14.35 Мультфільм «Домініон». 3 і 4 серії
15.55 Худ. фільм «Жорстокий романс». Драма.
18.35 Інформаційна програма «Рулетка».
18.50 Худ. фільм «Душа моя». Мелодрама.
21.05 Професіонал.
21.45 Телефонуйте... 215-00-35.
22.20 «Ті, хто танцює рок». Худ. фільм.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заступник головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заступника головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заступник головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заступник головного редактора). С. ПОРАДЮК (в. о. відповідального секретаря).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 818583

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311073.